

POLITIŠKOS ŽINIOS.

REVOLIUCIJA MASKOLIOJ.

Sveikiname randas pradeda jau būti savo nekantrumą dūmų prezidentui Golovinui. Pereitos revoliucijos pėnųčio izdo ministe-
ris skundėsi Golovinui, kad du-
mos komisija nesiskubina su per-
vojimui biudžeto. Demokratai,
kegėrimai randui, buvo už-
mūgo, kad komisijos paduotų du-
mos užtvirtinimui biudžeto dalis,
bet užimamą tą kairieji, su len-
ty ir konservatyvų pagelba, atme-
ti. Konservatyvai mat, balsuo-
dami prieš Stolypiną, nori jį pri-
vesti išvaikyti dūmą, o lenkai –
gudina demokratams už jų nepri-
laikumą Lenkijos autonomijai.

Bet randas be užtvirtinimo bi-
udžeto buti negal, tautos atstovai
turi užtvirtinti išlaidas, ypač gi
dalei randui užtraukti paskola.
Užtvirtinimas išlaidų randui ne-
teip svarbus, negu priėmimas pas-
kolas. Jeigu nebūtų reikalinga
paskola, arba jeigu randas tikė-
tusi nuo vidurinių, taigi nuo ma-
skolų bankininkų gauti pinigų,
kiek jam reikia, jis galėtų apsiei-
ti be dūmos, galėtų ją išvaikyti.
Mat, sulyg Stolypino išmislytu
patvirtintu tiesu, randas gali varto-
ti išlaidų pinigų ir be dūmos dalei-
dimo, bet išlaidos negali buti di-
desnės negu išlaidos pereitų nie-
tų, naujų mokesčių randas, be du-
mos pritarimo, negali krauti ant
imonių sprando. Bet pereiti nie-
tai buvo karės laiko metai. Išlaidos
šilais del karės buvo didesnės
negu normališkuose laikuose; ir
dabartiname izdo ministerio ap-
skaittame biudžete išlaidos pa-
duotos truputį mažesnės negu pe-
reitoose metuose. Pamatinės gi
beisos randui daleidžia išleisti tiek,
kiek ir pernai. Tokiu būdu ran-
das, besiremiamas ant jo paties
išdirbtų pantiuojimui dūmos pa-
matinių tiesų, gali naudotiesi iš
eno biudžeto, kuris yra dar di-
desnis negu naujas. Svarbiausiu
yra čia daleidimas randui užtrauk-
ti paskola ir tai užbrėžusios, nes
namieje pinigų nėra: didžturčiai,
neusitistikėdami randui, besibaugy-
dami netvarkos, savo pinigų per-
kėle i užbrėžų bankas; užbrė-
žų gi bankai caro randui neskolin-
ti be dūmos, kurią laiko tautos
ne caro atstovu. Caro sostas
mat nesilaiko jau teip tvirtai kaip
seniau, rando pamatai brąška, ga-
li sugriūti, tauta gi vis liks. To-
kio urubėžų bankai jau carui sko-
linti nemori, žada skolinti vien
tantai ir reikalauja, kad tautos
atstovai paskolą užtvirtintų, be to
jie neduoda pinigų. Užtvirtinti-
mui paskolos randui todėl ir rei-
kalina duma.

Dūmos susirinkime, atsibuvu-
siam 20 d. gegužio, Stolypin ap-
reiškė, jog žiniose paduotose sve-
tinių laikraščių apie sukaltį ant
gyvasties caro, kunigaikščio Mi-
kalojaus ir paties Stolypino yra
dalis teisybės. Stolypin pasakė,
jog paslapta policija susekė, jog
Peterburge yra sukaltininkų or-
ganizacija. "Reikėjo susekti su-
kalbio vadovus. Bet kad sukaltin-
kininkai naudojo iš pačto, pačtu
suntiniję visokius pranešimus,
tai tas neatsargumas palengvino
policijai dąbosi sukaltininkus.
Mat tie pranešimai buvo policijos
tarnų skaitomi. 13 d. balandžio
suaustavo 28 sąsarius sukaltbio.
17 d. balandžio buvo prova sukal-
bininkų. Iš tirinėjimų pasirodė,
jog daugelis sukaltbio sąsarių pri-
gulėjo prie social-revoliucionie-
rių.

Teip aiškino dūmų Stolypin.
Bet jo aiškinimai ne išrodo labai
ististikais. Argi revoliucionie-
riai galėjo nežinoti, kad visoki
raštai, siunčiami pačtu, ypač gi
nisi storesnėje, buvo Maskolijoj
beržiurimi teip vadinamo "juodo-
go gabinto", taigi valdžios šnipų.
Jeigu jie tą žinojo, tai pačtu ne-
galėjo sustintėti tokių raštų, kurie
atidengty policijai revoliucionie-
rių kelius, jų mierius ir dagi pa-
lengvintų valdžiai suradimą ir a-
restavimą sukaltbio sąsarių. Jei-
gu revoliucionieriai teip vestų
ai revoliuciją, tai ji nie-
pasisektų. Reikia manyti,

kad revoliuciją veda ne neatsar-
gus, mėgstanti vien daryti triukš-
mą maži vaikai; ten turbūt,
netrukta protingų ir atsargių,
žinančių gerai, kokių priemonių
griebiasi randas palaikymui savo
prieštandžio galybės. Todėl tas
visas sukalbis, kaip jo susekimą
aiškino dūmų Stolypin, išrodo
pačios valdžios surengta komedi-
ja pakėlimui rando garbės ir iga-
vimo žmonių pritarimo. Panašių
komedijų caro randas ir jo tarnai
jau ne kartą griebėsi muilnimui
akių, bet jau mažai yra tikinčių
tokiomis komedijomis ir juo to-
liau, juo skaitlius tikinčių eina
mažyn.

Tą pačią dieną, taigi 20 d. ge-
gužio, Stolypin dūmų laikė antrą
kalbą. Jis atsakė ant protesto at-
stovų social-demokratų partijos,
kurie protestavo prieš policijos
įsiveržimą ir darymą kratos gyve-
nime dūmos atstovo iš Rygos,
latvio Ozelio. Atsakydamas ant
protesto, Stolypin apreiškė, jog
krata Ozelio gyvenime padaryta
todėl, kadangi policija
jo dązinojo, jog ten laiko susir-
kinkimus revoliucionierių centra-
liškoji organizacija. Kad polici-
ja, girdi, neklydo, parodo jau tas,
kad gyvenime suareštavo 31 ypa-
tą ir paėmė daug suareštuotus ap-
kaltinančių dokumentų. Tuose
dokumentuose, sakė Stolypin, ma-
tyt, kad Ozelio gyvenimas buvo
vieta susirinkimų "militariskosios
Lygos", kuri manė sukelti gin-
kluotą žmonių sukilimą išverti-
mui dabartinės tvarkos.

Kilus dėl Stolypino aiškinimo ir
teisinimo policijos pasielgimo de-
batams, dūmos atstovas Sersky,
vardu Centralinio social-demo-
kratų komiteto, apreiškė, jog soci-
jal - demokrati partija neturi nė
jokio susirinkimo su sukaltbiu ant
caro gyvasties; jeigu gi toks su-
kalbis policijos susektas, tai grei-
čiau išteisinimui nešvarių rando
tarnų darbų ji rengė policijos pro-
vokatoriai.

Randas išdavė prisakymą ant
rubezavos suareštuoti socializmo
atsuola Leniją, grįžtant iš Lon-
dono. Policija mano, jog jis yra
senas revoliucionierius, besidar-
bavęs prieš randą Maskolijoj po
visokiais vardais. Gal vienok bu-
ti, kad ir čia nebūtais apkaltini-
mais randas bando iš dūmos pa-
šalinti jam negeistiną žmonių at-
stovą.

20 d. gegužio, Odesoj, "praga-
riskosios mašinos" eksplozijos li-
kosi užmūšti policijos perdėtinis
ir du šnipų perdėtiniai. Minėta
mašina atnešė i policijos biur du
vyriškiai ir mergina. Tuojau pa-
sukė mašina eksplozivado. Policija
leidosi gaudyti minėtas tris ypa-
tas, bet merginai pasisekė pabėgti,
abudu vyriškiui suėmė.

Iš tos eksplozijos pasinaudojo
Odesos juodasimčiai, kurių čia
yra tikras lizdas po globa general
gubernatoriaus Kaulbars'o. Tai
susirinko ant gatvių, užpildinėja
praevius, plešia ypač žydų krom-
us.

Nors Maskolija politikoj dabar
nedaug sveria, bet Anglija ir Ma-
skolijai stengiasi i savo vežimą pa-
sikinkyti ir tas jau sekasi. Angli-
ja mat stengiasi per daug už-
augusi Vokietijos įtekme suma-
žinti per karę ar be karės. Todėl
tai ji stengiasi visus galimus Vo-
kietijos priešius i savo pusę pa-
traukti, o jos draugus atstumti.

Dabar antai Maskolija pradėjo
tarybas su Japonija ir Anglija
sutarvymui politikių reikalų ry-
tinėjų ir vidurinėj Azijoj. Tary-
bos žengia prie galo. Iki šiol
Anglijai pasisekė prasišalinti nesu-
tikimus kilusius tarp Anglijos ir
Maskolijos Persijoj, Afganistane
ir Tibete, o Japonijai pasisekė su-
sitaikyti reikaluose Mandžurijos.
Zinoma, Maskolija, turėdama ne-
tvarką namieje, ne gali pasekimi-
gai savo siekių ginti, tai neviena-
ma jai atsejo nusilenkti.

slavai. Iki šiol Vindobonos par-
lamente daugiausiai pasiuntinių
buvo vokiečių, dabar gi viršų ant
vokiečių paėmė slavai, vokiečių gi
fanatikų, taigi trokštančių
priskyrimo prie Vokietijos ne tik
vokiečių apgyventų provincijų,
bet Czechijos, partija su visu iš-
iro, partijos vadovas Schoenerer
gavo tik 800 balsų ir rinkimuose
prapuolė. Daug mandatų nužu-
dė ir garbintojai Maskoliskojo
caro, pas jį įsieškanti išga-
nimo jaun - czechai, jų vietoj
išrinko daug czechų socialistų.
Taigi reikia manyti, kad Austrijoj
valdžia iš vokiečių rankų jau da-
bar išsprudo.

Paskutiniuose rinkimuose, iš
516 Vindobonos parlamento pa-
siuntinių, išrinko: 233 vokiečius,
107 cechus, 82 lenkus, 33 rusinus,
24 slavus, 13 serbų - kroatų, 19
italijonų ir 5 rumunus. Taigi iš-
rinko didesnę dalį nevokiečių.
Jeigu ne vokiečiai parlamente
laikytusi vienybę, jie galėtų au-
strijos politiką pakreipti i slavų
pak vėžes. Bet ar teip jau darba-
vas galima abejoti, kadangi ir terp
slavų yra didelis nesikentimas.

Antai Galicijos lenkai įsiėdė iki
gyvam kaului rusinams, apie be-
silaikymą kruvoj rusinų su lenkais
dabar ne gal buti ne kalbos. Ita-
lijonai gi labiau neužkenčia slavų
negu vokiečių ir jie ne visame ei-
kruvoj su slavais. Taigi dar da-
bar parlamente, turbūt, dėl nesu-
tikimų tarp nevokiečių, vokiečių,
jau laikysis kruvoj, galės dar
savo viršininkystę palaikyti bent
teip ilgai, kol tarp nevokiečių ne-
užims susipratimas.

PRANCUZIJA.

Pirmiausiai Peterburgo laikraš-
tis "Recz" pranešė, buk Prancu-
zija galutinai pristojų prie ryšio
Anglijos su Japonija. "Recz" yra
laikraščiu maskolijoj kadetų, jo
turi daug draugų tarp Maskolijos
valdininkų, nuo jų gali daugiau
palaikyti išgirsti negu kiti. Ka-
dangi Prancuzija laikosi dar vis
ryšy su Maskolija, tai turėjo
savo sandraugei pranešti ir apie
paslaptus sutarimus su kitais
kraštais, ypač kad tas rodosi ir
reikalingu. Rods Prancuzijos ran-
das garsina, kad apie paslaptą
traktatą su Japonija nieko nežino,
bet randai paprastai stengiasi pa-
slėpti paslaptus sutarimus.

"Recz" užtikrina, jog sulyg pa-
rė ta gali buti tik Prancuzijos su
ponija ne tik pripažysta savo da-
bartines valdybas Azijoj, viena
kitai pažada padėti jas apginti, bet
jeigu užgimtų karė Europoj, o ka-
rė ta gali buti tik Prancuzijos su
Vokietija, tai Japonija pasižada
sisti pagelbon Prancuzijai 300-
000 savo žemės kareivių, o Angli-
ja 150000. Bet Japonija i Euro-
pą galėtų sisti savo kareivius
tik per Maskoliją, nes siunčiant
jūrems, jie galėtų ant karės lauko
ateiti jau pasibaigus karėi. Tai-
gi, jeigu toks sutarimas iš tikro
padarytas, tai jam turi pritarti ir
Maskolija ir ji turi prie ryšio pri-
gulti. Už tą pagelbą Prancu-
zija žada Japonijai paskolinti tiek
pinigų, kiek jai prireiks.

IŠ LIETUVOS.

IŠ LIETUVOS SOSTAPILO.
(Locna korespondencija).

Praėjusioje korespondencijoje
rašiau apie "Vilniaus Žinių" žlu-
gimą ir drauge paminėjau, kad
dar buk esanti viltis jas atgaivin-
ti; tai ne mano nuomonė buvo.
Aš iš karto abejoju ar tai mano
abejojimą patvirtino paskutinių
dienų atsitikimai. Mašinos iš
"Vilniaus Žinių" spausdėtos par-
duodamos, popieros, senieji laik-
raščiai taip-pat. Tas reiškas, kad
nėra jokios vilties sulaukti "Vil-
niaus Žinių" atgaivinimo ir Lie-
tuvai, tokiu būdu, lemia likti be
dienraščio tuomet, kuomet tauta
atgijo, pradėjo gyventi ir savo
reikalais rūpintis. Ne vienas sa-
vairtaštis neatstos dienraščio ir
negalės taip plačiai gildinti tau-
tos reikalus. Apkritai imant,
parlamentu kraštuose ir Austrijoj
daugiausiai pelnė socialistai, kad

greitai galėtų atsirasti kitas dien-
raštis.

Viso pasaulio darbininkų šven-
tė 1 d. gegužės Vilniuje visiškai
ramiai praėjo. Kuonė niekur jo-
kių streikų nebūvo, nebūvo ma-
tyti manifestuojančių darbininkų
minių. Ramu visur. Tik tai nak-
tį i gegužio 1 d. viena policija tu-
rėjo gana daug darbo. Tą naktį
krėtė vienu tuo pačiu laiku pas-
daugelį lietuvių. Ko jieškojo, ką
surasti norėjo - nėra žinios. A-
reštuoty išviso du: Kasperskis ir
Lietuvninkaitė. Bet ir tuodu,
turbūt, netrukus paleis. Apkritai
imant, Vilniaus policija gana
darbšti ir dikielai darbo turi, bet
drauge su tuo policijos tarnai ne-
matyti žiopliai. Kiek kartų Vil-
niaus policija buvo suėmusi tuos
žmones, kurių nuo seniai jieško,
ir visuomet paleisdavo: kaipo "ne-
kenksmingus", vienu žodžiu, ap-
dovanodavo policiejskios malonės
istikimybę.

Balandžio 27 d. užsibaigė cilė
visuotinių "Vilniaus Kanklių"
draugijos susirinkimų. Naujon
išrinkton valdybon pateko: J. Gri-
gaitis, M. Putvininkaitis, O. Vi-
leišienė; kandidatais tapo išrinkti:
E. Brazdžiūtė, J. Plešys ir kun.
J. Tumas. Valdyboje iš praėju-
sųjų metų liko: J. Vileišis, K. Pui-
da ir V. Putramentas. Šiais me-
tais valdyba šiaip sustvarkė: pir-
mininku - J. Vileišis, izdiminku
- J. Grigaitis, sekretorium - K.
Puida.

Tuo tarpu ant to i baigiu. Vė-
liau parašysiu plačiau apie tą
draugiją, jos darbus ir tikslus.

Kokį nors reikalą turint i
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žydukai,
atvažiavo iš Kauno i Veliuoną pa-
siturtingą prekėją Leizerį ir liepė
atiduoti pinigų. Mat tie vyrai iš
"Vilniaus Kanklių" draugiją, rei-
kia kreiptis šiuo adresu: Vilnius,
Vilniaus gtv. 28. Prisiekusiam
advokatui Jonui Vileišiui.

Vilnietis.

ISTRAUKA IŠ LAISKO.

Iš Veliuonos, Kauno gub.

17 d. kovo šeši vyrai, žyd

tosios savo pelno dalies gauna, platindama tarp žmonių girtuokliavimą!

Iš kitų netiesių mokesčių paminėsime degtukų mokesčius, kurie davė valdžiai pelno 13 milijonų, beveik vienų vargšienų sukrutę.

Be to, prie netiesių mokesčių da prisideda muitai, mokamieji pereinant prekėmis per rubežį. Už arbatos pudą mokama 31 rub. 50 kap. Dėl tos priežasties Rusijoje kiekvienas gyventojas suvarpato arbatos mažiau, negu 1 svarą per metus, tuo tarpu Anglijoje išpuola kiekvienam žmogui beveik 7 svarai. Už geležį, kuri visiems reikalinga, maito mokama didesnė jo vertės pusė. Maž-daug tą patį galima pasakyti ir apie kitas rubežines prekes: augstai muitai labai pabrangino jas, ir duoda progą rašyti dirbtuvinkams bent kaip išdirbinėti savo išdirbinius; iš kitų kraštų gabenti jų prekių negalima, nes muitai per daug dideli ant jų uždėti. Tokiu būdu Rusijos gyventojai už blogas prekes turi mokėti brangius pinigus. Tuos netiesius mokesčius galima prilyginti prie mėsos, kuri siurbta siurbia žmonių prakaitą; ne nepasijunta žmogus, kaip išmoka valdžiai visas kruvas pinigų. — taip gudriai sutaisyti štie mokesčiai! Daugiausia sumoka juos neturteliai, nes jie uždėti ant kiekvienam reikalingų daiktų.

Ir Suvienytose Valstijose, pasirodo, kad 1906 metais, neturteliai, apskritai imant, sumokėjo 1.150 milijonų rub., turtingieji gi tik 350 milijonų!

Dvių su viršum milijardų biudžetas Rusijoje — tai yra visų didžiausias visam pasauliui. Sprendžiant pagal tai, galima būtų manyti, kad ir Rusijos gyventojai labai turtingi, bet kur tau: Anglijoje, padalinus visiems gyventojams po lygiai visus jos turitus, išpultų po 3150 rub. kiekvienam, tuo tarpu Rusijoje išeitų tik po 600 rub. Kiekvienas Rusijos gyventojas, turėdamas vidutiniškai per metus 63 rub. pelno, atiduoda valdžiai 12 rubl. 36 kap. Tokiu būdu valdžia, galima sakyti, atitraukia žmonėms paskutinį kasi nuo barnos duonos, ir iš tų kasių susideda dvių milijardų biudžetas.

Rusijos Valstybės išlaidos.

Dabar pažiūrėkime, kokias išlaidas turi valdžia. Paimkime iš 1906 metų biudžetą:

Augstiesiems valstybės įstaigoms (senatui, valstybės tarybai, valstybės dūmai — 5 ir pusė milijono.
Sinodui 29 milijonai,
Caro rūmų ministerijai 16 milijonų,
Užsienio ministerijai 6 milijonai,
Karo (vainos) ministerijai 375 milijonai,
Jurių ministerijai 104 milijonai,
Pinigų ministerijai 342 milijonai,
Pramonės ir prekybos ministerijai 37 milijonai,
Žemės ministerijai 36 milijonai,
Vidaus dalykų ministerijai 131 milijonai,
Žmonių apšvietos ministerijai 44 milijonai,
Kelių ministerijai 477 milijonai,
Tiesos ministerijai 52 milijonai,
Valstybės kontroliai 9 milijonai,
Dar reikia pridėti, kad 1906 m. vien tik palukų už valstybės skolas užmokėta 335 milijonai, pati gi skola jau perėjo dabar 9 milijardus.

Peržiūrėjus šių išlaidų surašą, matome, kad daugumas jų ne tik neatneša žmonėms jokios naudos, bet tiesiog kenkia jiems. Prie jų galima priskaityti pirmučiausia karo ministerijos išlaidas. Karumėnė mūsų laikuose — tai didžiausias valdžios ginklas kovoje su žmonėmis. Nėgana to, kad milijonas su viršum jaunikačių pačiame amžiaus stiprume sėdi ant žmonių kaklo, bet dar tankiai, dėl savo tamsybės, jie eina prieš savo maitintojus ir neduoda jiems išsiliosuoti nuo jungo. Minėtosios paskolos taip pat daugiausia išeina karumėnės reikalams. Vidaus dalykų ministerijos išleista 1906 metais 131 mil. Dauguma šių pinigų išejo policijai ir kalėjimams. Perėjus valdžiai žmonių rankas, policija bus renkama ir ištikrųjų tvarkos žiurės. Ji apsis tada ne daugiau 6 milijonų. Tokiu būdu liks 125 milijonai.

Prie nenaudingų žmonių išlaidų reikia pridėti ir Sinodo* užlaikimą — surija jis kas metai po 29 milijonus. Be to dar nemaža

išleidžiama vidaus dalykų ministerijos visokių klostorių šelpimui, norint jie turi kartais didžiausius turitus. Sarovo klostorių, sakysim, turi 25 tukstančius dešimtinių žemės. Visokiuose banukuose vieno Sinodo kapitalų sukranta apie 60 milijonų.

Caro rūmų ministerijai išeina irgi gražūs pinigai: 16 milijonų vienų rūmų užlaikymas. Nėvieniū rūmų užlaikymas visoj Europoj neapsieina žmonėms taip brangiai, kaip Rusijoje; angliai savo karaliaus užlaikymui duoda kas metai po 300 tukstančių.

Ir visur maž-daug tą patį pamatysim: tiesos ministerija išleidžia 52 milijonus, bet teismuose niekad negali teisybės surasti; valdžios kontroliaus (priežiūros) nesimato. Žemės ministerijai išeina kas metai 23 milijonai, bet Rusijoje žemdirbių milijonai jau kelinti metai badauja, žemės gi išdirbimas ir po šiai dienai liko beveik toks, koks buvo šimtą metų atgal. Žodžiu, visur, kur tik pasisuksi, žmonių pinigai leidžiami ant vėjo. Teisybė, biudžete paminėta, kad 1906 metais žmonių apšvietimui išleisti 44 milijonai, bet mės, lie-tuviai, gal geriau už kitus žinome, kokia toji valdžios skleidžiamoji šviesa.

Turėdama tiek daug žmonių „naudingų“ išlaidų, valdžia, kaip įmanydama, įieško visur pinigų. Mat, jei neužtenka nulupamų kas metai 2 milijardų su viršum! Nebegalėdama pasiskolinti užrubežinėse, ji tarp ko kito visokiems būdais ragina vežti prekes užsienin. Tas jai duoda gerą pelną, nes ant rubežinės sumokami dideli muitai. Iš Rusijos išeiva visokių prekių pusę milijardo daugiau, negu iš kitur įveža. Tai galima išaiškinti iš dalies gyventojų neturtingumu (mažai teisperka), o iš dalies ir tuo, kad valdžia už pervežimą geležinkelio vežamų užsienin prekių ima kar-kas pigiau, negu paprastai. Daugiausia išveža javų, norint Rusijoje jau kelti metai badas vis eina didyn ir didyn. Teip antai: 1904 m. išvežta 280 milijonų pudų, 1905 m. — 293 mil. o per 11 mėnesių 1906 metų išvežta net 560 milijonų pu-nuo barnos duonos, ir iš tų kasių susideda dvių milijardų biudžetas.

Tas galės išnykti, paėmus žmonių krašto valdymą į savo rankas, panaikinus visur netiesiuosius ir įvedus pažangiųsiuos mokesčius nuo pelno, įgijus atskiriems kraštams kuoplačiausią autonoiją, gubernijoms gi, pavietams ir valsčiams kuoplačiausią savyvaldą. Įvykus tokiai tvarkai, be abejonės, pirmučiausia bus panaikinta dabartinė kurumėnė ir įvesta milicija; policija bus renkama ir prigulės nuo vietinių savyvaldų, senosios gi valdžios vietą užims nauja, žmonių išrinktoji. Žodžiu, reikalinga visur pamatinė permaina. Kas gi galės tai padaryti? Gal duma? Bet jos rankos surištos! Ir biudžeto klausime ji beveik nieko negali padaryti, nes pagal 1906 metų kovo 8 dienos vėsiatę neturi ji tiesos tokių išlaidų svarstyti: 1) caro rūmų užlaikymą ir 2) valdžios palukų mokesčių, dabar jau beveik 400 milijonų; pagaliau, 3) duma neturi tiesos atmainyti ar atimesti išlaidų, įneštų į biudžetą veikiančiais įstatymais, ir augščiausiaisiais paliepiamais pasiremiant. Prie šios paskutinės išlaidų rūšies priguli biudžeto didžiulia; ir dums svarstymui lieka tikrai galy valstybės uki reikalai, kaip antai, geležinkeliai, krasta, telegrafas; be to da gali vienam kitam didikui kiek algą sumazinti, tik tai vėl gali valstybės taryba atimest. Budama tokiame padėjime, duma negali permaitinti netiesių dabartinių mokesčių ir užkirsti kelią tokiame baisyam jų aikvojimui, — ji tik gali atidaryti žmonių akis ir parodyti, kokių kelių jie turi eiti, kad galėtų savo padėjimą pagerinti ir galų gale iškovoti tikrą žmonių valdžią ir pažangiųsiuos mokesčius nuo pelno.

Mokesčiai valsčiu ir miestu reikalams.

Be valdžios mokesčių, žmonės moka da „žemės rinkliavas“. 34 Rusijos gubernijose įvestos vadinamosios žemičių įstaigos (zemstvos) ir jos ten tuos mokesčius skirsto. Daugiausia pelno jos turi iš žemės mokesčių, bet ir čia toli gražu ne visi lygūs žemės mokesčius turi mokėti. Dėlko taip yra, tuoj mes pamatysime. Mat, tik viską tvarko tam tikra dvarponių ir valstiečių išrinkta žemičių valdyba, bet valstiečiai terėnka į valdybą tik kandidatus, o iš jų žemičių viršininkas išsirenka sau tinkamus žmones į valdybą. Dvarponiai gi tiesiai renka be jokio tarpininkavimo. Be to, tose valdybose paprastai valstiečių būna tik koks trėdalis. Tokiu būdu jų visuomet esti mažuma, ir jie nieko negali padaryti prieš dvarponius. Tas jų silpnumas labai blogai atsiliepa, žemės rinkliavas paskirstant. Taip antai: 1895 metais žemės rinkliavų valstiečiai mokėjo 10,986 rub. išleista valsčiaus reikalams, kiti gi pinigai perėjo valdžios reikalams. Tas apsiereikimas galės išnykti tik tada, kada valstiečiai turės tikrą savyvaldą, tai yra savo valdybą, išrinktą visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu be skirtumo lyties ir luomų. Dabar nuo valstiečių ištikrųjų lupami tris kaillai: valdžia savo reikalams atima nuo jų paskutinį skaitik visokiems valdžios mokesčiams, žemės rinkliavoms ir pagalvėms, vietiniams valsčiaus gi reikalams lieka tik trupiniai.

Mokesčių našta kaskart eina sunkyn; taip-pat eina didyn ir ne-sumokėtųjų mokesčių skaitlius — vadinamųjų „nedoimkų“ jau dabar susikrovę 52 milijonai! Valsčių ir žemičių biudžetai, sulęgynus su valdžios išdu — tai tik nyktukas prieš milžiną. Visai kitiškai dalykų stovį matome užrubežij: tokioj Anglijoje, turtingiausiam visam pasauliui krašte, valdžios biudžetas pasiekia maždaug 1000 milijonų rublių, vietinių gi savyvaldų biudžetai pereina valdžios biudžetą 225 milijonais. Ir šie 1225 milijonai, prigulintieji vietiniams savyvaldoms, susideda tokiu būdu: 777 milijonai surenkami nuo visų gyventojų, 328 milijonai skoliami ir 148 milijonai pridedami valdžios. Ten valdžia prideda, o pas mus jai reikia „pridėti“!

Išskyrus Lenkų karalystę, beveik visi Turkėstaną ir Kaukazą, vietinę savyvaldą turi ir miestai. Apie ją galima pasakyti tą patį, ką ir apie valsčiaus savyvaldą: valdybose, dēlei didžiausios rinkinių nelygybės, viešpatuoja turtingieji ir jie suverčia didžiausią mokesčių našta ant beturčių. Ir čia tik dalis mokesčių eina tikriems miestelėnų reikalams, kita gi dalis eina policijos ir kitų valdžios įstaigų užlaikymui.

Peržiūrėję Rusijos biudžetą, galime pastebėti jame penkis labai svarbias ydas: 1) jis yra sustatomas valdininkų, kurie visai nežinuri žmonių reikalų; 2) didžiulia jo susideda iš netiesių mokesčių; 3) mokesčiai sutarkyti taip, kad beveik visu sava sunkumu jie užgula ant neturtėlių sprando; 4) didžiulia surinktu nuo žmonių pinigų eina ne tik visai nenaudingiems jiems daiktams, bet labai tankiai tiesiog kenksmingiems; 5) išimdamas, ką tik galima nuo žmonių, jis palieka vietinių savyvaldų biudžetas tik trupinius.

Tas galės išnykti, paėmus žmonių krašto valdymą į savo rankas, panaikinus visur netiesiuosius ir įvedus pažangiųsiuos mokesčius nuo pelno, įgijus atskiriems kraštams kuoplačiausią autonoiją, gubernijoms gi, pavietams ir valsčiams kuoplačiausią savyvaldą. Įvykus tokiai tvarkai, be abejonės, pirmučiausia bus panaikinta dabartinė kurumėnė ir įvesta milicija; policija bus renkama ir prigulės nuo vietinių savyvaldų, senosios gi valdžios vietą užims nauja, žmonių išrinktoji. Žodžiu, reikalinga visur pamatinė permaina. Kas gi galės tai padaryti? Gal duma? Bet jos rankos surištos! Ir biudžeto klausime ji beveik nieko negali padaryti, nes pagal 1906 metų kovo 8 dienos vėsiatę neturi ji tiesos tokių išlaidų svarstyti: 1) caro rūmų užlaikymą ir 2) valdžios palukų mokesčių, dabar jau beveik 400 milijonų; pagaliau, 3) duma neturi tiesos atmainyti ar atimesti išlaidų, įneštų į biudžetą veikiančiais įstatymais, ir augščiausiaisiais paliepiamais pasiremiant. Prie šios paskutinės išlaidų rūšies priguli biudžeto didžiulia; ir dums svarstymui lieka tikrai galy valstybės uki reikalai, kaip antai, geležinkeliai, krasta, telegrafas; be to da gali vienam kitam didikui kiek algą sumazinti, tik tai vėl gali valstybės taryba atimest. Budama tokiame padėjime, duma negali permaitinti netiesių dabartinių mokesčių ir užkirsti kelią tokiame baisyam jų aikvojimui, — ji tik gali atidaryti žmonių akis ir parodyti, kokių kelių jie turi eiti, kad galėtų savo padėjimą pagerinti ir galų gale iškovoti tikrą žmonių valdžią ir pažangiųsiuos mokesčius nuo pelno.

Vinkingas.
(Iš „Sk“.)

LIETUVOS SOCIALEDEMO-KRATU - ATSTOVU KUOPAI.

Kas dieną mūsų gyvenimas eina sunkyn. Mums trūksta žemės, nebegauame darbo, pramonė sustoja. Caro valdžios sauvale bairgia griauti viską. Žmonės badauja. Visur mus išnaudoja, iš visų pusių mus persekioja. Karo lauko teismai tebeveikia, kalėjimai pilni. Taip toliau but nebegali!

Kad sutraukti slėgiančius mus nelaisvės pančius ir pagerinti mūsų, kad praskinti kelią prie busimų socializmo tvarkos, kur nebebus daugiaus išnaudojimo ir vargo, mums reikalinga:

1. Visuotina pilna amnestija, tai yra turi but paleisti iš nelaisvės visi politikos ir tikėjimo praskaltėliai ir kovojusieji už žemę.

2. Turi but išnaikintos visokios padidintosios sargybos, karo me-

tas ir karo lauko teismai. Visi didžiausieji žmonių budeliai turi but paduoti žmonių teismai.

3. Mirties bausmė turi but visai panaikinta.

4. Žodžio, spaudos, susirinkimų ir sąjungų laisvė ne tik turtingiems, bet ir beturčiams. Streikų laisvė. Žmogaus ir jo gyvenimo nepaliečiamybė, tai yra, be teismo niekš negali žmogaus suminti ir pas jį kratos daryti. Sąžinės laisvė, tai yra kiekvienas gali tikėti, kaip jam sakinė liepia.

5. Visi įstatymai turi but leidžiami žmonių atstovų, išrinktų visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu, neiškiriant vyrų ir moterų, tautos, tikėjimo ir gimimo. Pildomoji valdžia (ministeriai) atsako prieš žmonių atstovus.

6. Visi valdininkai ir policijos tarnai turi būti pačių žmonių renkami ir jų atstatomi. Už savo darbus jie visi, lygiai su kitais žmonėmis, atsako prieš žmonių išrinktąjį teismą.

7. Dabartinė karumėnė turi but panaikinta ir į jos vietą įvesta milicija, prigimtiamjam savo krašte tarnaujanti.

8. Politikoji Lietuvos autonominija su vietiniu seimu. Miestų, pavietų ir valsčių savyvalda, išrinkta visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu. Visos Lietuvos tautos ir kalbos turi lygias tiesas; luomai turi but panaikinti. Kiekviena tauta, pagal savo skaitlingumą, gauna pinigų apšvietimo reikalams.

9. Vaikų mokymas turi būti visiems priverstinas ir neapmokamas. Mokinama turi būti prigimtoje kalboje.

10. Visa valdžios, caro ir jo giminės, majoratų, cerkvių, klostorių ir bažnyčių žemė, girių ir vandens, o taip-pat didesniųjų savininkų žemė turi but atimta (konfiskuota) ir pavesta pavieninių kraštų seimams, ar tam tikriems komitetams, išrinktiems visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu, bežemių ir mažesniųjų nandai.

Servitutai turi but visai išnaikinti; jų žemės, o taip - pat visos atimtosios nuo žmonių žemės turi but jiems dykai sugrąžintos. Turi but padėta išsikelti į viensėdius.

11. Turi but visai atimesti nukeliamieji mokesčiai (akčyzės) nuo reikalingiausių gyvenime daiktų ir įvesti pažangieji mokesčiai nuo pelno ir palaių, tai yra, kas daugiaus turi pelno ar turto, tas turi daugiaus ir nuošimčių mokėti.

12. Turi but išleisti tam tikri įstatymai darbininkams aspergėti: 8 valandų darbo diena mieste ir sodžiaus darbininkams ir įvairiems tarnaujantiems. 42 valandų per nedėlią nepertraukiamo pasiliso; uždraudimas moterims ir vaikams dirbti načia ir kai-kuriuose fabrikuose. Nebegalintieji dirbt dėl senatvės, ligos ir susižeidimo darbininkai turi gaut pensiją. Turi but pačių darbininkų renkama inspekcija (priežiūra) darbo apsaugojimui.

Tokie yra mūsų reikalavimai. Jūs, kaip darbo žmonių atstovai, turite juos ginti kiekvienam žingsny.

IŠ AMERIKOS.

Maskoliškas laikraštis.

New York. Neužilgio pradės čia išsidinėti maskoliškoj kalboj laikraštis. Redaktoriu bus pagarsėjęs revoliucionietis Okašev, kuris karės lauko teismo buvo pasmerktas mirtin, bet jam iš Siberijos pasisekė pabėgti.

Pabėgė iš kariumenės.

Pereituose metuose iš Amerikos kariumenės pabėgo su viršum 10000 kareivių, taigi kareivių skaitlius septynių Amerikos armijos regimentų, o iš laivynės 3998 jurininkai, taigi tiek, kiek jų yra ant šešių mušto laivų. Tiek pabėgančių nėra niekur kitur.

Gaisrai.

Rochester, N. Y. Sudegė čia didelės drabužių krautuvės Steafel Straus & Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 250000 dol.

New York. 18 d. gegužio sudegė čia dokai Morgan linijos. Nuostolius skaito ant 500000 dol.

Explozija.

St. Louis, Mo. Alaus leidyklose Gast Brewing Co. atsitiko smarki eksplozija, kurios leidyklų dalis sugriauta. Leidyklų superintendantas ir jo svečias likosi sunkiai sužeisti.

Chattanooga, Ten. Look-out tunelyj atsitiko eksplozija, kurios 3 darbininkai liko sužmūsti, o 3 mirtinai sužeisti; sugriuvo ir 3 netoli stovėję namai.

Upper Sandusky, Ohio. Cetty dirbtuvėse explodavo garinis katilas. Eksplozijos vienas darbininkas liko sužmūstas, o 7 sunkiai sužeisti.

Druti dantys.

Philadelphia, Pa. Vienoje karčiameje negras Henry Rieka susipyko su Frideriku Cooper, kuris, neilgai mąstęs, išsitraukė revolverį ir šovė. Šuvis pataikė negrui tiesiog į burną. Visi manė, kad negras turės mirti, bet tas, su ranka išmėję iš burnos kulgą ir tris išmūstus dantis, kurie mat ir sulaikė kulgą. Dantys išgelbėjo negrą nuo mirties, o jo priešą nuo kartuvių.

IŠ DARBO LAUKO.

EVANSVILLE, IND. Streikavo čia tarnaujanti ant gatvinių karų. Kompanija įieško streiklauių.

SALT LAKE CITY, UTAH. 600 darbininkų United States Mining Co. ir blėtos dirbtuvių Bingham Junction paliovė dirbė, kadangi kompanija sumažino jų algas.

AMBUWA, IA. 700 darbininkų John Morrel Co. skerdyklų pakėlė streiką.

ROCK ISLAND, ILL. City Master Builders Association pailėdo visus savo darbininkus dėl streiko dailidžių. Dabar čia yra 500 darbininkų be darbo.

CHICAGO, ILL. Darbininkai Illinois Tunnel Co. paliovė dirbė, kadangi kompanija sumažino jų algas.

KENOSHA, WIS. Streikujo čia darbininkai Allen Sons Taunery Co. Darbininkai reikalauja pakėlimo algų nuo 25—50%. Kompanija vienok pasiūlė vien tokias algas, kokias gauna darbininkai Milwaukee odų išdirbyklose.

BOSTON, MAS. Naujos Anglijos medvilnės dirbtuvių darbininkams, nuo 27 d. gegužio, pakėlė algas ant 10%.

NEW YORK. Atgabeno čia iš Philadelphia 300 streiklauių, kurie užėmė vietas streikuojančių laivų iskravėjų.

KENOSHA, WIS. Sustreikavo 1200 darbininkų Allen & Sons odos išdirbyklose.

DETROIT, MICH. Nuo 9—20 d. liepos čia atsisbus konvencija stiklo dirbtuvių darbininkų.

HOSTETER, PA. Šitoje aplinkinėse bus pastatyta 100 kokso pečių.

BEAVER FALLS, PA. Vakai dirbanti stiklo dirbtuvėse pakėlė streiką. Jie reikalauja didesnių algų.

ONTONAGON, MICH. Čianykščiose kasyklose pakėlė darbininkų algas ant 7%.

PHILADELPHIA, PA. Pasiųgė streikai čianykščių murininkų ir 28000 darbininkų sugrįžo prie darbo.

NEW SALEM, PA. Centrai Coke Co. pastatys šitoje aplinkinėse 200 naujų kokso pečių. Aplinkinėse gi Ernest, Pa., pastatys 278 pečių.

WAYNESBURG, PA. Šitoje aplinkinėse bus atidarytos naujos anglų kasyklos. Ir dabar darbas čia ne sunku gauti.

COATESVILLE, PA. Neužilgio prasidės darbai čianykščiose geležies dirbtuvėse, kurios stovėjo nuo kelių metų.

CHICAGO, ILL. Darbininkai dirbanti plytynių reikalauja geresnių algų. Elektriškai gi pareikalavo po 5 dol. už dienos darbą.

GREENWOOD, ARK. Anglių kasyklose dirba gerai ir pribuvusiam darbas nesunku gauti. Uždarbiai geri: į dvi nedėli galima uždirbti 40 iki 70 dol.

Lietuvių čia visai mažai: vos viena šeimyna ir trys pavieni.

KENOSHA, WIS. Pasibaigė čia streikai odininkų. Jie sutiko grįžti prie darbo už tokias algas, kokias moka Milwaukee.

CHICAGO, ILL. 150 mašinų dirbėjų dirbtuvėse Allis Chalmers pakėlė streiką, kadangi dirbtuvių savininkas nesutiko pakelti jų algas. Dėl tos pačios priežasties streikavo 200 mašinų sustatytųjų Gros Printing Press Co.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Chicago, Ill.

14 d. balandžio, dalyj miesto Town of Lake, laikė susirinkimą 122 kuopa Susiv. L. A., kuri dar neseniai susitvėrė, bet jau gerai laikosi. Laiko kas antrą nedėlią mėsos susirinkimus, prisirašinėja vis daugiau sanarių. Pereitame susirinkime prisirašė 10 sanarių; prisirašinėja ne tik vyrai, bet ir moterys ir merginos.

Ant mitingo buvęs,

15 d. gegužio, pn. 3301 S. Morgan st., susitvėrė pirmutinis lietuvių pardavyklų parduvinėtojų Kluabas. Iš syk prisirašė 15 naujų sanarių. Kluabas turi savo mieri: surišti visus parduvinėtojus į vieną ryšį savitarpinei pašelpai.

Vyriausybė likosi išrinkta iš šių ypatų: pirmsėdžiu — Jonas Bajorinas; jo pagalbininku — Ona Kačinskutė; raštinkais — Antanas Mašulis ir Antanas Šiukšta; kasierium — Antanas Martinkus; kasos prižiūrėtojas — Elena Putramenčūtė, Petras Barškis ir Pranas Eismontas. Konstitucijai apdirbti išrinktas komitetas iš šių ypatų: Prano Eismonto, Onos Kačinskutės, Juozo Zakaro. Susirinkimus nutarta laikyti sėdroms kas mėnuo (taigi katrą sėradą Red.). Istojimo mokesčiai \$1.00; geležinių kapitalą mokėti kas tris mėnesiai po 50c. Minėtas Kluabas stengsis teiggi įrengti kooperatyviską krautuvę Chicago, rupis darbą neturintiems jo parduvinėtojams.

Sekantis susirinkimas atsisbus sėdros vakare, 5 d. berželio, toj pačioj svetainėj. Geistina butų, kad visi Chicago lietuviai ir lietuvaitės parduoklų parduovėjai prisirašytų į mūsų Kluabą.

F. Eismontas.

12 d. gegužio atsisbuvo krikštynos pas Antaną Danilaucką, pn. 3238 S. Halsted st. Užmanius paaukauti kiek pinigų suselpimui vargšienų visokiuose urvuose kan-

kontinių, stiklo garbintojų isireizė, priešinosi: jie ma jog geriau pragerti pinigų negu šelpti „cicilikų“ kurie bažnyčias griauja; vienas moteriškė užmanė dėti pinigų motinai pyragams, bet toje atsisakė imti. Susirinkę sudėjo \$2.30, kuriuos paskiriame suselpimui kankintinių. Stiklo garbintojai, kurie tikėjo, kad pinigais gėrymams, išgirdę kitokį nutarimą, atsiėmė savo sudėtas atgal. Pinigus siunčiam „Lietuvos“ redakcijon (aukautojų vardai pagarsinti kitoj vietoj. Red.).

A. Dabkevičia.

Iš Dayton, O. 23 d. balandžio pasimirė čia salunkiperis Alekšandras Balsevičia, išgyvenęs 38 metus, 12 metų Amerikoje. Paejo jis iš Vilniaus gubernijos, Trakų pavieto, Ornakio valsčiaus. Prigulėjo į Šv. Petro Drstę ir į lenkišką Motinos Švenčiausios. Palaidotas su prisidėjimu minėtų draugysčių.

A. Ramanavičia.

Iš Allegheny City, Pa. Darbai eina čia puštinai. Iš kitur pribuvusiam ne sunku darbas gauti dirbtuvėse Bell Steel Works. Dabar stato čia antrą rolmilį. Bu įrengtas piutės mėnesių. Čia patilps keli šimtai darbininkų.

Pabrango čia alus, bet ypac jaunimas to ne paiso. 11 d. gegužio buvo parengę balių Musical Band Kluabe. 29 d. gegužio Laisvės draugystė rengia balių. Vietininkuigelis, pavydėdamas draugystei pelno, apreiškė, jog tą dieną parengs perstatymą gyvų paveikslų bažnyčioj. Tikėtai bus po 25—50c. Bus ir muzika. Na, argi kas matė, kad bažnyčioj butų rengiami teatrai! Tuom ju'k mes ant juoko pasistatom akyse protestonų (panašus rodymai buvo ir protestonų bažnyčiose; buva jie ir Lietuvoj didesniuose miestuose, Kaune arba Vilniuje. Žinoma, paveikslai rodomi toki, kad tikty bažnyčioj. Red.).

Lietuviai.

Iš Westvilles, Ill.

12 d. gegužio buvo čia loštas teatras bažnytinėj sėj. Atlošė „Valsčiaus surdą“ ir „Tamošius besotis“ buvo ir deklamacijos. Aktoriai savo roles teip gerai atlošė, kad geriau ne reikalau lauti negalima. Žmonių prisirinko mažai, turbut todėl, kad lietuviai lošė; jeigu būtų lošę koki svetimačiai, gal žmonių būtų buvusi pilna salė. Yra čia angliškas teatras, kurį net nesuprantanti angliškai lietuviai gana noriai lanko (tame nieko blogo nėra. Norinti išmokyti gerai lošti, turi matyti kaip svetimi tą alieka. Red.).

Aktoriai ir atsilankiusiems ištariame širdingą gū.

Buvęs.

Iš Boston, Mas.

dami išpildyti darbininkų reikalavimų, griežėsi paprastai įnagis: pakvietė milijonai, kuri pradėjo užimti ant duonos įieškančią kimštį darbininkus ir kankinimus. Tie gi, nesijausdami kaltais, nesidavė savę tadyti ir tokiu būdu gimė kova, liejosi ir kraujas už kapitalistų užsimanymus. Kritė desėtkai žmonių iš abiejų pusių.

Didaturė kompanija, įpykusi ant minėtų darbininkų vadovų, apkaltino juos už užimimą gubernatoriaus vietininko Stevenbergo, nors ta užimysta buvo tų pačių didaturė darbas. Valdžios paėmė tuos vyrus ir išvežė kiton valstijon. Tas buvo poras metų atgal, o tik dabar pradeda tų vyrų provą teisme perkrauti.

Kapitalistai sujungė visas savo pajėgas, kad tik teismas tuos darbininkų vadovus nuostų ant kartuvių. Bostono socialistai, išgirde apie tai, surengė didelę demonstraciją prieš toki neteisėtą įdabos valdžių pasielgimą; prie socialistų prisidėjo visos Bostono darbininkų organizacijos, unijos, taipgi streikuojanti vežėjai. Paėmė raudonas vėliavas, išėjo ant gatvių; nešė ir dėžes pinigų mėtymui, politikiems praskaltėjimams (kaip tą suprasti? Ar Maskolijos kankinimams? Red.).

Demonstracijų dalyvavo visos tautos, tik lietuvių nebuvo matyt. Muzika griežė revoliucijines melodijas. Žmonių minios plaukė iš visų kraštų, galo jų negalima buvo matyti. Atėjus į Comonon parką, laikyotos buvo prakalbos viokiose kalbose. Kalbėtojais buvo abiejų lyčių. Išreikšė jie pritarimą Amerikos valdžių prieš tokius kankinimus, kalbino kelti protestus prieš tokius tinkamus vien Maskolijoje pasielgimus. Demonstracijose dalyvavo net keli šimtai tukstančių žmonių.

K. Armonas. Apie tą atsitikimą priderėtų žinoti skaitytojams visų lietuviškų laikraščių. Todėl gal ir kiti lietuviškiesieji laikraščiai nepasigails kampanijos atkartojimui šios žinios.

K. A. IS RIVERTON, ILL. „Žvaigždė“ Nr. 17, korespondencijoj iš mūsų miestelio, primelavo apie mus, ypač gi apie „cicilistus“, kiek tik galima. Bet tai paprotys kuniginių laikraščių korespondentų, kurie žino, ko tokių laikraščių redaktoriams reikia, jiems bent melais gerinasi. Apie tuos visus melus „Žvaig.“ neverta nė rašyti. Daugumą tikrų katalikų kalčių „Žvaigždė“ verčia socialistams ant sprando.

Rivertone yra dvi kuopos: S. L. A. ir L. S. P. A. Lietuviai aukavo airių bažnyčias. Bet šimt, kada norėjo parštrakti lietuvių kunigį išlausyti vėlykines, tai airys klebonas uždarė bažnyčią, lietuvių išpažintys turėjo eiti į Springfieldą. Jeigu teip atsitinka, tai jau, turbūt, ne socialistų kaltė.

Tai aš. IS BROOKLYNO, N. Y. Kriaučių darbai čia iš dalies apsisistojo, bet tautiški kyla, nors ir ne tankiai iš mūsų miesto korespondencijas tenka skaityti laikraščiuose.

Apie du metus atgal, vietinės pasielpinės draugystės užsimanę pastatyti „Lietuvišką Tautišką Namą“. Iki šiol tuom vardu paminėta korporacija nuo draugystės ir pavienių surinko apie tukstantį doliarų tam mierei.

Balandžio mėnesį šių metų ta korporacija nupirko didelės karčiamos vadinamos Smitinas ne namą, bet business; užpakalyje karčiamos yra ruimai susirinkimams ir šokiams. Veikėjai to namo, kurią čia vadinama „Lietuviška tautiška karčiama“, tautos labai darbuojasi ne

nuilstančiai, nori pakelti lietuvių vardą (ar su karčiama? Butų tai tikra naujiena, Red.), kuris, dėl ne pagirintų pasielgimų, pas svetintaučius buvo nupuoless, ypatingai nori pastatyti ant stiprios business papėdės nupirktą karčiama arba „Lietuvišką Tautišką Namą“, stengiasi sutraukti kuo daugiau lietuvių, mylinčių linksmai karčiameje laiką praleist, — nes organizuotai sistemai tas labai lengva padaryti ir t. t.

I tuos namus ne tik kviečiami suaugę, bet „Lietuviška Tautiška karčiama ar Namas“ nė jaunimo neužmėrso, vaikinių ir mergelių. Vakarais jiems graįys muzika, galės šokti ir gerimais atsimokės. Kad daugiau sneuti, įženga dykai. Netrukus čianykščiu ne tik senies lietuvių, bet merginų ir vaikinių vardas pagarsės tarp svetintaučių. Juk tokiose gužynėse ir svetintaučiai vaikinai atsilankys pašokdyti lietuvaites ir t. t. Tik galima pasidžiaugt is tokio darbo ant lietuviškos dirvos Amerikoje (ar su karčiamos pagelba keliant ypač merginų tarpe tautišką dvasią? Red.).

Sustreikavo čia cukraus dirbtuvių darbininkai. Dokų darbininkai teipgi streikuoja. Cukraus dirbtuvių darbininkai viens iš šimto skaito laikraščius, jie užtai labai nerangus ir tamsūs.

A. M.

Pirmą dieną gegužio apvaikščiojome darbininkų šventę. Nuo svetainių: p. Draugelio ir Tautiško Namų čia žmonių 3000—3500. Apvaikščiojime dalyvavo 13 Brooklyn organizacijų: 1) Lietuvių siuvėjų unija, 2) Dr-stė Susivienijimo lietuvių, 3) Dr-stė lietuvių Apšvietos, 4) Dr-stė Sv. Kazimiero, 5) Dr-stė Sv. Juozapo, 6) Dr-stė Sv. Jurgio, 7) Dr-stė D. L. K. Gedemino, 8) Dr-stė Lietuvos Sunų, 9) Dr-stė Lietuvos Laisvės, 10) Dr-stė Apšvietos ir Mokslo, 11) 19 kuopa L. S. P. A. iš Brooklyn, 12) 52 kuopa L. S. P. A. iš New York, 13) Lenkų Socialistų kuopa (Towarzystwo Bartosza Glowackiego w Brooklyn), bet lenkų buvo ne daugiau kaip 30 ypatų.

Apvaikščiojime griežė trys orchesteros, bet muzikantai ne labai gerai išpildė savo užduotį; ypatingai pirmutinis benas visai prastai griežė ir organizacijų nariai ne per gerai buvo suriktuoti, nes buvo visokių draugystės susimaišę vieni su kitais, vienur čia po 4, kitur po 3, net ir po 6. Apmarsavę didelę miesto dalį, sugrįžom į svetainę p. Kundroto, pn. 91 — 93 Grand str., Brooklyn.

Svetainėje žmonių prisirinko apie 3000. Įženga buvo dvanai tiems, kurie turėjo raudoną ženklą ant rankovės, be ženklo vyrai turėjo užsimokėti po 10 c.

Vakaro vedėjas buvo Vincas Tauckas, kuris paprašė visuomenės užsilaikyti ramiai ir pašaukė kalbėtojus ir deklamatorius užsilaikyti ir programą.

Pirmu kalbėtoju tapo perstatytas Jonas Perkunas, kuris paaiškino to vakaro susirinkimo ir darbininkiškos šventės Pirmosios gegužio ypatingai šių metų prasmę, kaip reikalingą protestuot ir pasirodyti kapitalistams, jog darbininkai gyvuoja, gana drūčiai susisirię, protestuoja prieš kapitalistų suvienytą Valstijų valdžią, už nuozmų jos pasielgimą su Colorado mainierų vadovais, kuriuos laiko kalinių.

Toliaus kalbėjo apie verguvgę ir skurdą žmonių (proletatų), o kapitalistų lėbavimus ir visokias linksmybes, suteiktas jiems vis tų vargdenių darbininkų.

Jonas Kulis deklamavo ar dainavo — Apie prispaudimą lietuvių po maskolijū jungu.

J. L. Cohen kalbėjo angliškai. Jis perstatė kapitalistų visas nedorybes ir nupeikė Suvienytą Valstijų valdžią už visokius persekiojimus darbininkų luomos.

Wlad. Grzywinski lenkiškai deklamavo eiles „Robotnik“.

Trumpai kalbėjo Pius Grigaitis — Apie revoliuciją Lietuvoj ir visoj Maskolijoj. Atsišaukė į visuomenę, jog kovotojai už laisvę reikalauja pašelpo ir kad ji būtų maloni, pagal išgalę, sušelpiti savo brolius, sumesdama po keltą centų.

Steponas Eringis, senesiai primėgęs iš Lietuvos, trumpai aiškino persekiojimus, kokius kenčia nuo valdžios Lietuvoj ir Maskolijoj apšvietiesiems žmonėms. Jų kankinimus ypatingai kariumenę, darė, jog ir ji patį kankino visokiais būdais už neišdavimą pa-

tiesos (Social-Dem.), uždarė kalimynį, plakė, adatomas badė ir badu marino. Bet kankinimas nepagelbėjo, neprivertė anų vargdenių išduoti. Valdžia paskui karėvių būrelį pasmerkė pakarti, bet per Rupertį draugų pasisekė jiems prasišalyti ir užmarę.

Jonas Salčius deklamavo eiles: „Velnias ir Popas“. Atliko gana gerai.

Rusiškai kalbėjo Golovkov. Jis pirmiausiai pranešė susirinkusiems, jog darbininkų šventė yra šiančiam aštuoniolikšias metas, o per tą laiką kiek tai pralieta proletarių kraujo, ir kiek žmonių gyvųjų žuvo; sunku tą būtų ir pasakyti. Meldė darbininkus atiduoti garbę žuvusiems dėl šios dienos šventės atstojimui.

Toliaus kalbėjo apie Peterburgo skerdynę 22 d. sausio 1905 m., kurią surengė dabar dar valdantis Maskolijoj Mikalojus; ir kalbino buvusius caro pavaldinus grįžti į savo tėvynę kovoti su anuo nuožmiausiu tyronu už proletarių tiesas ir laisvę.

Teofilija Teodora deklamavo eiles „Ilgėsis“.

J. L. Cohen lietuviškai pagyrė lietuvių už teip skaitlingą susirinkimą, ko visiškai nesitikėjo. Aiškino, ką reikšia diena Pirmosios gegužės ir kaip naudinga kiekvienam susipratusiame darbininkui švęst tą dieną kapitalizmui viešpatuojant.

Nikolajev kalbėjo rusiškai, bet dėl stokos laiko tapo sulaikytas balsas, kadangi pradėjo nuo istorijos, o dar buvo ir daugiau kalbėtojų.

Pius Grigaitis, L. S. D. P. atstovas, smarkiai peikė Suvienytą Valstijų valdžią, labiausiai prezidentą Rooseveltą už jo žiaurų pasielgimą ir apkalbinimus Colorado ir Idaho mainierų vadovų: Moyer'o, Haywood'o ir Pettibone.

Pranešė, jog jau sustatyta šio vakaro Brooklyn'o lietuvių rezoliucija, kurią p. J. Perkunas perskaitys.

Perskaičius rezoliuciją, ji tapo vienbalsiai priimta. Susirinkę, ramybe labai užganėdinti karamatė plojimas delnų. Tas būtų labai praktiškai labiausiai atsižymėjo Pius Grigaitis ir Golovkov, o iš deklamatorių — Jonas Salties ir Jonas Kulis.

Apie susirinkusius negalima pasakyti, kad užsilaikė gražiai: visuos kampuos dūzgė kaip bitis avily, per ką vienas iš kalbėtojų norėjo perstoti kalbėt, bet P. Grigaitis apmalšino paprasymu, dūzgimas apsisistojo.

Mat žmonės neprapatę lankyti didesnius susirinkimus neima pakviesti nuo svetintaučių: jeigu kur susirenka 200 — 300 lietuvių, tai užsilaiko ramiai; — žinoma tie tankiai lanko susirinkimus.

Butų malonu kitą metą skaitlingiau ir atsakančiau atlikti šitą vienintelę darbininkų šventę, per ką pasirodymute ir mes svetintaučių akys, jog laikomės vienybės ir gražiai apsieinam dideliuose susirinkimuose.

Aukų tapo surinkta: Ant salės \$18.95 Pinigai, pakol nebus daugiau surinkta, pasilieka V. R. S. Kom. izde.

Brooklyn'o lietuvių rezoliucija. Mės, Brooklyn'o, N. Y. lietuvių, šventėme susirinkimo savo terptautišką 1-mą gegužio darbininkų šventę, įsklausę kaip su tiromiškais mieriiais Colorado ir Idaho valdžios kalina mūsų labai pasišventusius darbininkus, apskelbiame: jog mes protestuojame prieš žvėrišką žmogžudystę mūsų brolių: Moyer'o, Haywood'o ir Pettibone, ir niekinam Colorado ir Idaho valdžias kaipo kankintojus visos darbininkų luomos.

Jog mes nupeikiame kriminališkų ir federališkų valdžių apleidimą dabar apkaltintų ir vėlesniųjų streikų laike kankintų valstiečių.

Jog mes nupeikiame prezidentą Rooseveltą už sėjimą neapykantos link apilpėjusių nuo valnybės ir be teismo myrio pasmergiamųjų mūsų brolių ir reikalaujame, kad jis atsauktų savo nelabą išsiurškimą, jog „Debs, Moyer ir Haywood yra nepageidaujami valstiečiai“.

Jog mes sveikinam sudžių McKenna kaipo šalininką žmogiskų, ir niekinam kitus kaipo baurintojus augčiausio šalies teismo barbariškųjų obsoluitizmu.

Jog mes reikalaujame kankinamiesiems mūsų broliams umo ir bepusioko teismo, ir kad ituzę prisiskintieji ir pami liudin-

kai nebutu prieš juos panaudojama, ir jog mes dalinamės su Moyer'u, Haywood'u ir Pettibone jautriausiu mūsų sūnėjusiu ir prizadame jiems' visokią galimą pagelbą.

Vakaro raštinkas — John Zacharasukas.

IS LIVERPOOL, ANGLIJOJ.

14 d. balandžio, namuose Juozapo Sakalaucko atsiuvo vestuvės Viktorijos Ilguniūtės su Andriumi Venslovu. Svečių susirinko diktas būrelis, visi gražiai linksminosi, klausė tautiškių dainų, kurios ne vienam priminė varsgtančią tėvynę. Susirinkę sumetė 5 šil. 6 pen. (\$1.34) sušelpimui Lietuvos kankinių (aukavusių vardai pagarsinti kitų vietoj. Red.) pinigų siunčiam „Lietuvos“ redakcijon. Yra tai pirmutinė auksa Liverpoolio lietuvių.

Liverpoolietis.

REIKALAI

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

P. Astramskas rašo „Lietuvoj“, jog neparanku moksleiviams sekretoriuoti, kadangi jau sykį sekretorium rinktas moksleivis atsiskakė, o antru syk buvo apirinkti atsakomai tą darbą. Antru gi kartu New Britain'e buvau apirinktas ir bučiau apsiėms, bet pakilo protestas, jog nėsu ukėsas. Bet tas visas nėra darodymu, jog moksleiviai negalėtų atlikti sekretoriaus darbą. Man rodos, jog moksleiviai, ypač kuris iš Valparaiso, galėtų geriausiai tą darbą atlikti. Apskritai imant, sekretoriaus darbas yra silpnai apmokamas. Gerą sekretorių už tuos pinigus sunku gauti. O moksleivis ganėdintsi ir tuom. Darbą gamaty, buvo labai užganėdinti karamatė plojimas delnų. Tas būtų labai praktiškai labiausiai atsižymėjo Pius Grigaitis ir Golovkov, o iš deklamatorių — Jonas Salties ir Jonas Kulis.

Perskaičius rezoliuciją, ji tapo vienbalsiai priimta. Susirinkę, ramybe labai užganėdinti karamatė plojimas delnų. Tas būtų labai praktiškai labiausiai atsižymėjo Pius Grigaitis ir Golovkov, o iš deklamatorių — Jonas Salties ir Jonas Kulis.

Apie susirinkusius negalima pasakyti, kad užsilaikė gražiai: visuos kampuos dūzgė kaip bitis avily, per ką vienas iš kalbėtojų norėjo perstoti kalbėt, bet P. Grigaitis apmalšino paprasymu, dūzgimas apsisistojo.

Mat žmonės neprapatę lankyti didesnius susirinkimus neima pakviesti nuo svetintaučių: jeigu kur susirenka 200 — 300 lietuvių, tai užsilaiko ramiai; — žinoma tie tankiai lanko susirinkimus.

Butų malonu kitą metą skaitlingiau ir atsakančiau atlikti šitą vienintelę darbininkų šventę, per ką pasirodymute ir mes svetintaučių akys, jog laikomės vienybės ir gražiai apsieinam dideliuose susirinkimuose.

Aukų tapo surinkta: Ant salės \$18.95 Pinigai, pakol nebus daugiau surinkta, pasilieka V. R. S. Kom. izde.

Brooklyn'o lietuvių rezoliucija. Mės, Brooklyn'o, N. Y. lietuvių, šventėme susirinkimo savo terptautišką 1-mą gegužio darbininkų šventę, įsklausę kaip su tiromiškais mieriiais Colorado ir Idaho valdžios kalina mūsų labai pasišventusius darbininkus, apskelbiame: jog mes protestuojame prieš žvėrišką žmogžudystę mūsų brolių: Moyer'o, Haywood'o ir Pettibone, ir niekinam Colorado ir Idaho valdžias kaipo kankintojus visos darbininkų luomos.

Jog mes nupeikiame kriminališkų ir federališkų valdžių apleidimą dabar apkaltintų ir vėlesniųjų streikų laike kankintų valstiečių.

Jog mes nupeikiame prezidentą Rooseveltą už sėjimą neapykantos link apilpėjusių nuo valnybės ir be teismo myrio pasmergiamųjų mūsų brolių ir reikalaujame, kad jis atsauktų savo nelabą išsiurškimą, jog „Debs, Moyer ir Haywood yra nepageidaujami valstiečiai“.

Jog mes sveikinam sudžių McKenna kaipo šalininką žmogiskų, ir niekinam kitus kaipo baurintojus augčiausio šalies teismo barbariškųjų obsoluitizmu.

Jog mes reikalaujame kankinamiesiems mūsų broliams umo ir bepusioko teismo, ir kad ituzę prisiskintieji ir pami liudin-

kai nebutu prieš juos panaudojama, ir jog mes dalinamės su Moyer'u, Haywood'u ir Pettibone jautriausiu mūsų sūnėjusiu ir prizadame jiems' visokią galimą pagelbą.

Vakaro raštinkas — John Zacharasukas.

14 d. balandžio, namuose Juozapo Sakalaucko atsiuvo vestuvės Viktorijos Ilguniūtės su Andriumi Venslovu. Svečių susirinko diktas būrelis, visi gražiai linksminosi, klausė tautiškių dainų, kurios ne vienam priminė varsgtančią tėvynę. Susirinkę sumetė 5 šil. 6 pen. (\$1.34) sušelpimui Lietuvos kankinių (aukavusių vardai pagarsinti kitų vietoj. Red.) pinigų siunčiam „Lietuvos“ redakcijon. Yra tai pirmutinė auksa Liverpoolio lietuvių.

eina. Asabiški besikandžiojimai priešingi yra laikraščiai etikai, o raštai su asabiškais besikolijomais, besikandžiojimais ypač sutėrštus Susiv. skyrius. Teip vienok buti negal.

Dabar pašaliniai laikraščiai suteikia Susiv. savo skiltyse atsakančią vietą, bet tame skyriuj talpinamų raštų nekontroliuoja, talpina čia visus atsiųstus raštus. Praktika parodė, ypač šimet, kad toks budas negeras, nes redakcijai atsiunčia daugiau peiktinų, daugiau erzinančių raštų negu gerų. Daugumas šimet organe tilpusių raštų ir Susiv. negali atgabenti naudos. Todėl, kokį organą ne išrinkt seimas, nors įsteigtų ir savo locną, turi geriau sutvarkyti redakcijos tiesas. Redakcija, kokia ji nebutų, turi turėti tiesą kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik tokią tiesą kaip dabar, taigi jeigu viską, ką kas atsiunčia, ar tai pavieni šanariai, ar „vienbalsiai“ nutarusios kuopos, turėtų kontroliuoti ir straipsnius Susiv. reikaluose, nes kitaip gims dar didesnis jomarkas negu šimet užgimė. Jeigu Susiv. uždėtų savo organą, o redakcija ant straipsnių turėtų tik toki

Co-operatyvskā rakandū dirbtuvē, juos reikt kolonijoj dirbti. Mašinerijos atleity pigiaus negu kitų išdirbysčių. Pasisekus tam darbu, galima vartoti toliaus. Galima dirbti sviestą, surius ir t. t. Tokių išdirbysčių galima net kečioliką įtaisyti ir tas galima, tik reikia gero sutarimo ir noro. Lietuvių yra gana, kurie ieško darbo, o kiti už mažai dirba, nors yra gerai išsilavinę visokius darbus. Užvedus koloniją su Prieglaudos Namu ir įrengus šalyje išdirbystes, turės keli šimtai vyrų sau darbą, gaus gerą užmokesnį ir pelnas eis naudai mūsų pavargusių brolių. Tai maldžiūti gudnoti sąnarių gerai apsvaistyti, o iš to daugiaus bus naudos negu iš kasdieninių mūsų barnių.

J. Taraila.

Daugumas S. L. A. sąnarių užimti misle, kaip įsteigti prieglaudos namą. Mitinguose visada gali išgirsti, kur mes tiems namams atrasime vietą? Petras sako: jog žino didelius namus netoli jo saliuo, o ten būtų paranku žmonėms, sušalus, šilto užsitraukti, kits atrado farmą su tiek ir tiek akierų ir netoli jo farmos, katrą gerai būtų nupirkti. Ar šep ar teip, matyti S. L. A. norai. Tik reikia pinigų. Pats S. L. A. nors tur pinigų, ale bijo pajudinti. 3% ne mažas uždarbis, kartais gali ir tuos nužudyti. Reik palaukti, gal pataisyti mums koks vyksupelis. Jau bažnytių, iš kasdienės Viešpaties, turime gana. Nieko nepadarysi. Mes lietuviai turim savo tautiską paprotį: svietatį patį nevalgom, o karves šeriam. Patelka, surinkusį sviesto svara, parduoda, o pinigų nesa bažnyčiai. Nieko nepadarysi, nori viršų apturėti. Bobelė, pasivalgiusi sviesto, važiuok į peklą, o aš eisiu į dangų. Bažnytinės draugystės, jei sergantiems sąnariams pagelbėti nori, visi vienu balsu šaukia: nerek! nerek! Sekretorius finansavęs rodo, jog draugystė gerai stovi, sergančių mažai buvo perėjusi metą. Visi vienu balsu šaukia: ant mišų 25 dol., kunigėliui, kunigėliui! Kol mes rankas nuleidę darbuosimės, niek neturėsime savo. Reikia pradėti darbą energiskiau. 21 seime S. L. A. aprinko tam tikrą komitetą, kuris suras vietą kolonijai. Dabar prieš 22 seimą tuli sąnariai atsiliepa: vienas Alaskoj, kitas Baltimorėj, kitas Detroitė. Garbė Susivienijimo darbininkams! Chicagoj yra apie 40,000 lietuvių ir rodos iš čia išrinktas komitetas didelis vyras su barzda, juodais špikliais ant akių, sakos, advokatu esąs, kas rytas galite patikėti ant 33 gatvės su knyga rankoj. Lietuviai nuo to draugo nieko ne girdėjo. Turbut ne randa nė jokių provų tame dalyke. Už taigi 22 seimas turės neberinkti didelių vyrų su barzdoms. Prieglaudos namai galės but įsteigti tuokart, kada kuopų delegatai aprinks vietą, o seimas patvirtins. Kitokių būdu bus kuliama šiaudai jau iškulti, iš katrų grūdų niekada ne turėsime. Pasirodo organe S. L. A. protavimai, kas tą namą užlaikys, neš namas negalės užsilaikyti. Man rodos, geriausai būtų paklausti fermerio, kiek jis prideda, prie savo farmos ir ar jo farmos neparsamdytos, kurios jis negyvena? Paklausk, dasizinosi, kad jis didesni procentą turi, kaip S. L. A. už savo pinigus.

Draugystės savo sąnariui nemoka be reikalo. Prieglaudos namai teipgi žiūrės ką priima. Šiandien mes ir visokias rinklaines darome: tas asperga, tas numirė, o niekur neprigulėjo? Reik duoti ir duodam. Ar ne lengviau bus atiduoti ir prieglaudos namus? Todėl taisykime broliai prieglaudos namus.

Sąnarys.

Nesiuskime Telegramu.

Štai jau atėjo 22 seimas S. L. A. Delto draugai – sąnariai nesiuskime seimui linkėjimų telegramu, bet siuskiye gramotose, pridėdami po du (2c.) centu pačto markėmis už kiekvieną žodį, kaip kad mokėtumėm už telegramą, ir adresuokite šiteip:

Lithuanian Convention,
Acme Hall,
Cor. 9th St., and Central av. S. E.
Cleveland, Ohio.

Didei geistina yra, idant siuntėjam linkėjimų savo aukas skirtų politikiems kaliniams, kurie kenčia inkvizicijos kankinimus kalėjimuose ir bada, išstėrimė už visų žmones, trokštančius laisvės.

P. Mikolainis.

ROCKFORD, ILL.

Susirinkime dr-tės Lietuovs Suny — 140 kuopos S. L. A., vienbalsiai nutarta parenti pakeltą užmynamą 29-kuopos. Užmynamas gana svarbus ir naudingas. Vertėtų atkreipti didesnę atydą ir įkūnyti tą užmynamą, kas prašalintų daug negerumų. Prašalintų dr-čių abejonę apie sąnarių, buvančių kitam mieste, ligą, o sąnarys negalėtų nuskriausti dr-stę. Sąnarys, užtiktas ligos, aplaiktų laiku pašelpą, ko dabar kartais negauna. Įvykus šitam užmynamui, draugystės ir S. L. A. susilaikytų didesnio sąnarių skaitliaus.

Taigi, prie darbo! Neduokime išnykti šitam užmynamui. Lai tampa jis reališku, bet ne svajone. Dabar vis dar klaidžiojame, neatnešdami organizacijai didelės naudos.

Lai dr-tės viršininkai paima už priedermę nepraleisti nė vieno susirinkimo, progos be raginimo risti į vieną bendrą ryšį, o galima užtikrinti, kad tas nebus be pasekmės.

Kiek iki šiol teko patęmyti, tai visai (klysta rašėjas: atsiliepinu vis apie tą patį buvo daugiau negu galima patalpinti. Red.) mažas skaitlius atsiliepė. Argi jau toks netikęs mūsų budas: užmąnyti, suėjus, pasikalbėti, kad tas ir tas būtų labai naudingas, bet įkūnyti gerus užmynamus nesistengiamas.

J. Baniulis.

INESIMAS LABUI S. L. A.

12 d. gegužio, New Britain, Conn. Skaitant daug naudingų įnešimų labui mūsų didžiausio tautisko Susivienijimo, norisi šį tą dar prisegti. Žemiaus pasirašęs, už svarbiausią daiktą laiko, kad mūsų tautiską S. L. A. užlaikytų savorankiskumą ir nepriegulmybę nuo kokios nors kitos organizacijos. Saugokimės, kad mūsų tautiską Susivienijimą neprarastų savystovybės!... Tėmiju iš laukračių ir girdžių prakalbais, kaip mūsų Susivienijimu rupinasi socialistai ir koki aštrus ginčai ejo tarp atstovų Susiv. ir atstovų socialistų ir menu, kad ne aš vienas, bet daug jautrių širdžių tuom labai buvome sujudinti. Atsimenu 500 dol. duotus socialistams per New Britain'o seimą ir atsimenu socialistų ir valnamųjų pastangas padirbti mūsų didelę ir garbingą organizaciją įrankiu savo pražūtingų mierių. Negalime gi užmiršti, kaip tautisko Susivienijimo seimai buvo užlieti, kaip baurioms pamazgoms, jausmais neapkyntos ir netolerancijos tikėjimui ir lietuviškai vienybei tarp brolių vienos motinos Lietuovs. Seimai be jokios malonės nešvarius linkėjimus turėjo sušluoti ir melšlyną, kur jų tikra vieta. Lig šiol Susivienijimas apsigynė nuo naujų prietelių, bet nemanykite, kad lengva apsiginti; jie tokie geri, teip gero norinti mūsų tautai! Lengva apsiginti nuo priešų, bet labai sunku nuo draugų.... Valnamajai savame laike protegavo socialistus ir jiems išdavė čarterius, bet kur šiandien valnamajai? Jie dinga — juos socialistai išnaikino! Dabar eina piršiai socialistų pas tautiečius, pas S. L. A. sąnarius — pirmutiniai pabučiavimai meilės ir draugystės jau išgauti: S. L. A. jau duoda socialistams pinigų, jau klauso socialistų pamokslių. Žagaras ir Grigaitis aiškiausiai nori pamokinti, ką turi daryti S. L. A., kurčias ir aklas to negirdi ir nemato — o mūsų komiteto sąnariai yra apšmeizti ir išniekinti, apginėjai, kaip numirė, kariauja dar, bet kaip pralošė bataliją. Ne! Tautiską Susiv. L. A. neturi but priemazga prie keno nors vėžio, bet turi eiti savystoviai, turi buti neprigulmingu, nevalia nuleisti savo veliavos, ar permaintyti ją svetima.... Susivienijimas turi savo reikalų iki valiai — tautiskos užduotys yra teip svarbios ir ne atidėtinios, kad jas įvykdant, pagal konstitucijos reikalavimą, darbo yra iki kaklui, o ir pinigai visi reikalingi saviems reikalams.

Kaslink tautiskos kolonijos, žemiaus pasirašęs turi ypatingą nuomonę: nereikia mums kolonijos tyrliuokiose, toli nuo savo žmonių, bet mums reikalingos geros farmos arti lietuviams užgyventi miestų ir tai ne vienoje vietoje, bet mažų mažiausiai: apie Pittsburgą, Shenandoah, Chicago, ir Naujos Anglijos šalyje. Imkime sau pas Waterburį, kur yra žydinčios lietuvių kruvos. Tokiose farmose tur buti darbas ir mėsalaširdystė. Jos žydės ir savę pa-

čios tuojaus užlaikys ir neš turtą lietuvių tautai — jei mes turim gyvumo spēkas, be ko tauta negali buti. Su 10,000 tuojaus galime pradėti mėginimus. Susivienijimas gali tai tuojaus įvykdyti.

Kun. J. Žebiris.

STUDENTO DRAUGUI.

Ne užkūni Savienytų Valstijų kas jis nebutų, studentas ar ne-studentas, neleidžia užimti Centr. urėdų Susiv. konstituciją, ir ji su-riša delegatams rankas, nes konstitucijos prisiėmia laikytis. Apie tai pasakytą Skirnyj VII.

Dėl neukėsystės pats seimas konfiskavo balsavimus kartą išrinkto jau prezidento, turėjo at-mesti ir Centr. sekretorių.

Geriaus perskaityti konstituciją, tai nereiks studento Draugui pu-toti teip plačiai.

T. Astramskas.

RAMANAUCKUK.

A. Ramanauckas, "Liet." ir "V." užmetė man melagystę, užtardamas už išrinktus iš Bostono S. L. A. seimo delegatus. Bet kas jam davė tiesą kištiesi ir draugys-čių reikalus su savo dvykleiu? (Klysta rašėjas. Kištiesi viešo-se darbuose turi tiesą kiekvienas draugijos sąnarys, kiekvienas turi tiesą aiškinti teisybę, bet nieks ne turi tiesos pasinaudoti iš laik-raščio lygiai mokiniui atskiru ypatai, kaip ir jų niekiniui, ypa-tiškai reikalus reikia atlikti be laik-raščių tarpinikystės, iš asabiškų, nereikia daryti viešų Rd.). Ar ji kas pasamdė? Užgauta y-pata neva tyli, o Ramanauckas ją apgina. Tas ne dailu (nė jokio nedailumo dar čia nėra. Red.). Daleskie man paklausti, kas Ta-mistai davė tiesą kištiesi ten, kur nepriguli ir apie ką nieko nežina; nebūdamas sąnariu mūsų draugys-tės, nori buti jos viršininku, kur-stai iš pasaly, šmeiži, darai užme-tinėjimus kitiems, nežinodamas už-ką, o nesupranti, jog kitus leng-viau užsiundyti ant tavęs. Tau gal nerupi draugystės reikalai, tik reikalai delegato. Man gi rupi draugystės nauda, todėl aš gal per daug daviau druskos delegatui (persduotas valgis visiems negar-dus. Rd.), bet ne dr-stę, iš tyli, tai gal jam gardu ir gerai. Per-sergėsiu Tamistą, kad mūsų draugys-tės ne kurstytojai, nes ir da-bar jau matyt pasekmės kursty-mo. Tamista ne mokėsi iš savo kiseniaus lojeriams. Meldžiu ma-no ypatos nedrabstyti purvais, kad nereiktų galitėsi.

Susiv. sąnarys.

ATSIŠAUKIMAS.

Mes Sranono lietuviai susita-rėm iš naujo suorganizuoti Sus. Liet. Laisvamanių ant Sitokių pa-matų: 1) Atmest politiką, tik platint vien laisvą mislį raštu bei žodžiu; 2) pareikalaus nuo Centr. sekretorius, idant viešai atiduotų atskaitą. Mokėstus tuom tarpu pasilieka po 10 c. ant mėnesio; 3) dalint sąnariams knygetus išlei-stas S. L. L. lešomis; 4) susitar-ti su lietuviais Lietuvoj esančiais, kokių rankraščių negalima but at-pasidinti Lietuvoj dėl maskolių baurios politijos, tokius raštus mes S. L. L. paimitume išleisti ant sutartų išlygų; 5) atsišaukti į kuopas buvusias bei esančias ir į pa-vienius sąnarius. Mes nors trum-pą programą apkalbėjom, bet tai tik kuopos draugai bei draugės, turinti kiek prisirįsimo prie lai-svės gali galutiną programą ap-dirbti. Susiglauskim todėl visi į vieną ratelį, atliksime daug dar-bo.

Ir dabar atidavėm spaudan kny-gutę, kuri, tikime, trumpam laike pasirodys; yra ir D-ro J. Sluipo rankraštis. Pirmutinis susirinki-nimas buvo laikytas pas D-rą J. Sluipą. 20 d. sausio susirinkime buvo tik 9 ypatos, jau darbar yra su virs 20 draugų. Dabar mes sutarėme laikyti susirinkimus kiekvieną nedėdienį; tą ir išpildė-m.

Taigi, draugai bei draugės, at-naujinkite Laisvamanių Susivie-nijimą, tvertike kuopas ir pavie-ni prigulėkite, nes išsiskirstę, ne daug nuveiksime.

Kuopos sekretorius,
A. Zalackas,
3201 Golden str.

Streikui audyklų darbi-ninkų Meiksike pasibaigę, Streikavo iš viso 12000 dar-bininkų. Nesutikimus abi dvi pusi sutiko atiduoti iš-rišti santaikos sudui.

ORISSON SVETT-MARDEN
Gyvenimo Mokykla.

Lietuvių kalbon išvertė K. Žegota.

— Duokit ją man — tarė karalienė Gorgo, ir apžiūrė-jus tolytėlį iš visų pusių, sušuko: — raštas turi buti po vašku.

Nutėkuto vašką ir surado persergėjimą. Leonides'ui, kur buvo rašoma, kad Xerxes eina su didžia kareivija no-rėdamas apgalėti visą Graikiją. Prisilaikydami to per-sergėjimo, Leonides ir kiti karaliai surinko kareiviją ir su-laikė didžią Xerxes'o armiją, apie kurią pasakoja, kad jai beinaut, žemė drebojo.

Laikė karių už neprigulmybę, Richardą Jackson'ą ap-skuodė, buk jis norėjęs susivienyti su anglų armija ir pa-saukė jį, kad pasitęsintų. Pasmerktas liko į sunkų ka-lėjimą, iš kurio tečiaus galėjo lengvai pabėgti; bet jo pa-reigų supratimas neleido jam bėgti tokioms aplinkybėms esant.

Prasė kalėjimo užveizdos, kad leistų jam išeiti iš ka-lėjimo ir dirbti per visą dieną, prižadėdamas vakare su-grįžti. Leidimą gavo tuojaus, nes visi žinojo jo budą ir aštuonių mėnesių laike išėdavo kas rytą, o sugrįždavo kas vakarą. Pagalios kalėjimo užveizda rengėsi atstatyti jį į Springfield'ą, kur turėjo buti teismas už išdavimą. Jackson'as pasakė, kad tai bereikalingas rupestis ir iška-ščiui, nes jis ir pats gali nueiti. Davė žodį, kad išpildys viską ir išejo. Pakeliui sulaikė jį Edwards, prigulįs prie Massachusetts'o Tarybos ir paklausė jo, kur eina? „Į Springfield'ą, pone, — atsakė — kad tapti myriop pasmerktu.“

Prirodymai buvo aiškūs ir Jackson'as liko pasmerktas myriop. Kuomet Tarybos pirmininkas paklausė, ar susi-mylėti jo, vienas paskui kito teismo sąnariai tam prie-šinos, pagalios Edwards papasakojo istoriją susitikimo gi-rijo su Jackson'u. Susimylėjimas tuoj vienbalsiai buvo nutartas. Kudikiškas prastumas ir to žmogaus tyrumas išgelbėjo jam gyvastį. Budas — tai pajega. Laikė pi-nigisko kriziso 1857 m. sušaukė įvairių New Yorko bankų pirmininkų susirinkimą. Kuomet paklausta, kiek pelny-ta per dieną, vieni sakė 50 nuo šimto, kiti 75 už šimtą, bet Moses Tay'o 'as iš miesto banko pasakė: „Rytą banku-turėje 400 tukstančių svarų sterlingų, šiandien vakare turime 470 tukstančių svarų sterlingų.“ Kuomet kiti bankai ėjo silpnai, miesto banko, po Moses Taylor'o prie-žiūra esančio, ištikėjimas buvo toks, kad žmonės sudėjo į jį taisyklą, ką iš kitų bankų buvo išėmę. Budas suteikia ištikėjimą.

Vienas žmogus kalba su pertikrinančia priegaida, o jo žodžiai esti tiesa. Tautos tokio klauso, tarytum paklu-snumas būtų vienintelė jų liuksnybė. Kitas kalba svy-ruodamas, tarytum klausdamasis mūsų, ar iškalbos dora-na turi kokią nors vertybę?

Mašinos veikimą galime kuogeriausiai apskaitliuoti. Jos jiega gali buti teip apribota, kaip kambario tempera-tūra. Bet kas gali nurodyti neatjungiamą žmogaus jiega nuo budo? Kas gali nukainoti pavienio vaiko ar mergai-tės iškėmę ant visos mokyklos? Tradicijos, papročiai, protavimai daugelio mokyklų tapo permainingi vienos ar dviejų stipraus budo ypatų, kurios aukštame ruime paliko didvyriais. Kiekvienas mokytojas pasakys, kad daugelis mokyklų pasikėlė ar nupulė ačiu tokiems budams.

Kuomet rodėsi, kad karė su Francuzija neisvengiama 1798 metuose, prezidentas Adams rašė į Jurgį Washing-ton'ą, tuomet paprastą pilietį, gyvenantį nuosaliai Mount Wernon'e. Turime turėti tavo pravarde, jeigu leisti mums ja pasinaudoti: joje daugiau bus jiegos, negu dau-galyje kareivijos. Budas — tai pajega.

Wellington'as tvirtina, kad Napoleon'o dalyvarimas francuzų armijoje lyginasi 40 tukstančių kareivių.

Šventas Bernard'as tokią turėjo iškėmę ant žmonių, kad motinos slėpė savo vaikus, žmonos vyrus, draugai draugus, kad nesiduotų prikaltėti įstoti į vienuolyną.

„Negalėtum pasisilepti su Burke ant valandėlės nuo lietaus — sako daktaras Johnson'as — be persitikrinimo, kad tai nepaprastas žmogus.“

„Is to paeina — sako Franklin'as, kalbėdamas apie iškėmę savo budo — kad tiek sveriu pas piliečius. Bu-vau blogas kalbėtojas, svyravau sakinius berinkdamas, o tečiaus visuomet pravedžiau savo sumanymus.“

Visi įtikime žmogui su budo. Kokia magiška pajega slepiasi didžiame varde! Theodoras Parker'is papras-tai kalbėjo, kad vienas Sokrates daugiau buvo vertas sa-vo tautai, negu daugelis tokių valsių, kaip pietų Carolina.

Jefferson'as rašė kartą Washington'ui: „Visos tautos ištikėjimas vienylasi tavyje.“ Nebuvo sosto Europoje, kuris būtų galėjęs atverti Washington'o budą, o Roth-schild'o milijonai, sulyginant su juo, išrodo juokingai. Kuom gi yra jų veikalai sulyginant su Lincoln'u, Grant'u ir Garfield'u?

Toki vardai gelbėjo tautas nuo perankstybo nupuoli-mo.

„Kelias mano turi buti per budą prie valdžios“ — rašė Canning'as 1801 metuose. — „Nenoriu kito kelio mėginti ir kuotvirčiausiai tikiu, kad tas kelias, nors gal ir ne-greičiausias, bet tikriausias.“ Valdžia yra didžios ambicijos tikslu ir tik per dorą budą galima vartyti žmones ir tautas.

Laikė naminės karės Francuzijoje Montaigne tyčia laikė savo namų vartus atvirais ir niekas jo nejudino. Jo budas turėjo daugiau jiegos, negu karaliaus sargyba. Teisingai, kaip sako Pope, tas yra apdraustas iš lanko, kuris pats savyje nekaltas.

Istorija ir biografija paduoda daug stebėtinų aplin-kybių, įvairių privilegijų, žmonėms su budo suteikiamų. Stebėtiną gislą turi savyje. Skaityt Wilhelm Pann'o, Rogier'o, Williams'o, Carier'o, Livingston'o ir daugelio kitų gyvenimo aprašymus, kurie užsitraukdavo paopų dėl religijos ar mokslo ir dėlto laukinių durtuvų jų nepaju-dino. Budas yra apsauga.

Kareivijoje, iš Maskvos bėgančioje, per gilų sniegą ir šaltą vėją, buvo tulas Vokietijos kunigaikštis, kurio bu-das padarė jį brangi visiems kareiviams. Vieną naktį, daržinės grūvėsiuose, visi sugulė sustyrę, paileš ir alkani. Išryto kunigaikštis pabudo sušilęs ir miego pastiprintas. Klausėsi, kaip vėjas kaukė už daržinės sienų. Pašaukė savo žmones, bet neišgirdo jokio atsakymo. Tuomet, dai-rydamasis aplinkui, pamatė jų negyvus kūnus, sniego ap-dumtus, o jų drabužiai buvo ant jo sukrauti; atidavė sa-vo gyvastį, kad jo gyvastį išgelbėti.

„Yra laikas viskam — tarė Petras Muhlenburg'is su-sirinkimui Woodstock'e 1775 m. — laikas pamokslams ir maldoms, bet tie laikai jau praėjo. Yra ir kovos laikas ir tas laikas dabar atėjo.“ Tą sakydamas, numetė nuo

savęs kunigo rubus ir atsistojo prieš susirinkimą. Virgi-jos pulkininko rubuose.

„Bijau, mano Attylia, kad mūsų laukai šiems metams liks neužėti“ — tarė Quintus Cincinnatus savo žmonai kuomet Romos senato pasiuntiniai vedė jį į Tarybą. Tą laiką, kuomet Romai grumojo nelaimė. Surado jį p-riantį, liuosą nuo kokios nors valdymo ambicijos. P-ri savo susitaupojimą sugrąžino visuomenei ramumą ir su-grįzo prie plugo.

Kuomet paskui senatas pašaukė jį į diktatorių su neapribota valdžia, įgijo visuomenės ištikėjimą, išnašo sutvarkė kareiviją, sumušė galingą priešininką, o atsakė nuo turtingų dovanų, atsisakė nuo diktatūros, kuria naudojosi vos keturioliką dienų ir sugrįzo prie darbo kaimą teip ramiai, lyg nieko nebutų atsitikę.

— O, esame sumušti! — sušuko Sheridan'o kareivijos generolas, atitraukdamas nuo laimėjusio mūsų priešininko.

— Ne — tarė supykęs Sheridan'as — tamsta esi su-muštas, bet ta kareivija nesumušta.

Ištraukė kardą, susuko juo aplinkui galvos, nurodė į vejančią priešininką, o jo griausmingas balsas buvo girdė-ti per užmą, paliepdamas dar kartą pulti ant prieši-ninko. Ir konfederatų kareivija liko išblaškyta.

Rugsėjo 2 dieną 1792 m. Paryžiuje žmonės įsilauzė į kalėjimą, aristokratų ir kunigų prikimtą. Šie krito, kaip rugiai po kirtiko dalgio. Bet tarp to laukinio, kruvino siautimo kokis tai sans culottes pažino kunigą Sicard'ą, kur-is visą gyvenimą praleido kurčiai-nebylius bemokydamas.

„Štai krutinė per kurią turite peržengti, kad pasiekti-tą gerą pilietį — tarė Mounot'as — turbut jo nepažystate! Tai yra kunigas Sicard'as, vienas labiausiai geradėjęs ir naudingų žmonių, kurčiai-nebylių tėvas.“ Ir žmogūdziai sveikino jį ir norėjo nunesti namo ant savo rankų. Dar-gi ant tos krauju suteptos minios budo pajiega padarė savo įspūdį.

Frankai apgulė Paryžiaus mūrus, kol badu mirštantį įgula nepradėjo aimanuoti, nors stipruma buvo gana tvirta. Nė vienas kareivis nenorėjo išeiti iš miesto parpi-tinti maisto. Tik Genovaitė, minios kudikis, mazu lo-teliu nuplaukė Sekvana ir pasisekė jai prikaltėti galus pasiūsti pagalbą išalkusiems broliams.

Frankai prazuvo, bet prie naujų stengimos paimti Pa-ryžių, kuomet Genovaitės nebuvo mieste, paėmė miestą ir uždarė vartus, bijodami jos sugrįžimo. Sargybai buvo pa-liepta, kad jos neleistų. Bet Genovaitė įėjo sodiečio dra-bužiais apsidėjęsi ir pasirodė frankų vadui, Hilperikui, turnejaus laike. Tas barbaras išlino savo vergus ir apdo-vanojo visus žmones. Lig šiandien Genovaitė skaitoma šventa Paryžiaus globėja. Budas yra lygiai kaip kapita-las prekyboje; juo daugiau jo žmogus turi, juo lengviau jis padidinti. Žmogus yra tiek vertas, ant kiek jis ka-noja savo budą.

Pilypas Sidney, mirtinai ties Zutphen'u, sužeistas ba-liai troško delei didžio kraujo nutekėjimo. Atnešta jam vandens. Koksai tai sužeistas kareivis, ant neščių ne-samas, atkreipė tokias godžias akis į vandenį, kad Sidney reikalavo duoti tą vandenį jam, sakydamas: „Jis jo la-biau reikalauja, negu aš.“ Sidney pasimirė, bet to vieno pasielgimo užteko, kad jo vardas būtų su pagarba min-i-mas. Florence Nightingale pasakoja apie kareivius, dis-enterija sirgusius, kurie, nenorėdami prisipažinti ligo-niais, kad neatsirastų dar daugiau ir teip apsunktiniams jų draugams, nuėjo į revus, kur ir pasimirė. Sakykite ką norite, žmoguje, kuris atiduoda savo laiką, jiegas, gy-vastį už ką nors — už karalienę, tėvynę, vėliavą, artimus — yra kas nors tikrai krikščioniškas.

Porsena grumojo Karij Mutius'ui kankynėmis, kno-met tas pastarasis šaltai pratiesė ranką ant ugnvietės ir be mažiausio dejavimo žiūrėjo, kaip ji degė. Vadas iš-lino savo siuntinį ir padarė santaiką su Roma, kuri pagim-dė tokius žmones, kaip Mutius ir Horatius.

„Škaičiau — pasakoja Emerson'as — kad girdėjusieji lordą Chatham'ą, jantė, kad tame žmoguje buvo kas nors dar dailensio už tą, ką jis kalbėjo.“

Apie Sheridan'ą pasakytą: „Kad būtų turėjęs pama-tus, būtų galėjęs valdyti pasauliū.“ Kaip mažai žmonių supranta, kad jų pasisekinas gyvenime labiau priguli nuo to, kuo jie yra, negu nuo to, ką jie moka. Budas, o ne talentas iškėlė Washington'ą ir Lincoln'ą į prezidentus.

„Mėgino plaukti be styro“ — paaiškino kapitonas, kuomet vienas keleivis nurodė į susiskaldėli, gulėjusį ant kranto. Galima tą prilyginti prie Byron'o, Burns'o ir daugelio kitų. Budas viską apdraudžia.

Kuomet išvytam Kossuth'ui pažadėjo globą Turki-joje, bet su sąlyga, kad jis priimtų mahometonų tikėjimą, atsakė: „Tarp mirties ir gėdos niekuomet nesvyravau. Nors anuomet buvau doros tautos vadu, nepalieku vai-kams turtų. Bet tas yra geriau, negu palikti jiems vardą ant valandėlės. Testosis Dievo valia. Pasiryzęs esu nu-mirti.“

— Mama! — tarė jauna kunigaikštaitė Viktorija — kas galėtų užimti dėdės Wilhelmo vietą, jeigu ne aš? — Kuomet jai pasakė, kad turbut ji užims jo vietą, atsakė: „Busiu gera.“

Birželio 21 d. 1837 m., turėjo 18 metų, pašaukta į pas arkivyskupą Canterbury. Dargi neapsidėjęs, nsi-metus kaziką ant savęs, basomis kojomis, pautapliuose, pa-leistais plaukais atvyko pas arkivyskupą, kuris pasveikino ją, kaip „karalienę“. Karalius pasimirė ir valstybės reikalai nenor laukti, kol moteriška tualeta bus atlikta. Su tikra vertybe, nekaltybe ir protingos moteriškos pasi-elgimu pratęsė jauna karalienė ranką pabūduoti, kas reik-šė išpažinti paklusnumą. Budas, mandagumas ir teisy-bė pažymėjo jos viešpatavimą, kuris daugiau kaip pusė šimtmečio tęsėsi ir nė vieną kartą nepasilovė buvus tikra karalienė.

Kuomet Petrarka prisiartino prie tribunos, kad at-likti paprastą priesaiką, kaip liudininkas, jam pasakė, kad teismo ištikėjimas į jo teisybę apreiškimą toks didis, kad užteks jo žodžio ir nereikalauta nuo jo, kad prieš liu-dijimą prisiektų.

Hugo Miller'ui pasulė išdiniuko vietą didžiame ban-ke, bet šis atsisakė, tvirtindamas, kad permaži pažista skaitliavimus ir negalėtų rasti, kas už jį užtikrintų. „Ne-reikalaujame jokio patvirtinimo dėl tamstos“ — tarė Ross'as, banko pirmiūnikas. Miller'is dargi ne nežinojo, kad Ross'as jį pažįsta. Budas visuomet yra ant žmonių akių, neveizdint jį, ar darome ką jis nor, ar ne.

„Kiekvienas, kuris išėdavo iš Pitt'o kambario, jau-tėsi veiklesniu, negu į jį įeidamas“ — tarė vienas kare-i-vis, kuris gerai Chatham'ą pažinojo.

Kuomet Florence Nightingale įeidavo į ligonbutį Kryme, rodėsi, kad viskas iš karto mainėsi. Nuo kare-i-vių, skausmais lovose kankinamų, neišėjo nė vienas de-ja-vimas.

Viktorija Colonna rašė savo vyrui, kuomet italų ku-nigaikščiai jį prikaltė binėje, kad pamestų Ispanijos klau-

su kuriuo jį rido ištikimybės ryšiai. „Atmink savo kuris stovi aukščiau karalių. Su jo pagalba, o ne su jo pagalba, kaip prakilnomo pagalba išaunama garbė, garbė, jeigu paliksi įpėdinams tyrą, busi laimingas.“

Kuomet Thoreau gulėjo ant mirties guolio, vienas kinas, kalvinas, neramiai jo užklauso:

— Henrikai, ar susitaikiai su Dievu?

— Jonai — vos girdimu balsu atsakė mirštas gamtininkas — nežinau, ar tarp Dievo ir manęs buvo kuomet nors kokia nesantaika.

Lincolnas, nors didžio tautos prezidentas, buvo iš jo kimo prieštariai aristokratiški ir mados kuopų Europoje. Ilgiuotai viso pasaulio laikraščiai talpino karikatūras nerangumo ir neiškilningumo to prasčiokėlio ankštoje vietoje. Dargi Washington'e išjuokiamas buvo kaip „beždionė“, „kvaila lazda“ ir „satyra“. Skaitydamas tas nemalonias kritikas, vieną kartą turėjęs prastarti:

— Ir ką gi, Abrahame Lincoln'e, ar tu žmogus, ar ne? — Fryderiksburg'e pasakė: „Jeigu koksai žmogus ne pragare, bet pasaulyje kencia daugiau už mane, galiosi jo.“ — Tėciaus žmonių širdis plakė su jo širdžia. Beturčiai darbininkai žuvo iš bėdos dėl bevelnos stokos, bet niekuomet nerekalavo nuo valdžios, kad panaikintų blokadą. Lincoln'o išteigta. Darbininkai tikėjo jui ir jam priėjau. Nebuvo žmogaus, apie kurį galima teisingai pasakyti: „Šitai žmogus.“

— Kaip gi tas teisingas, kad daugelis milijonierių, lygiai kaip piktas, išliečia dirvą, ant kurios išaugo; kiti rei panašūs į alyvų medelius, kurie trėsia dirvą, kuri juos maitina. Kiti yra turtingomis vėlesimis, tie apturtina kitas savo esybe, jų juokas pilnas palaiminimo, o jų palytėjimas turi savyje gydančią balsamą, kaip Mokytojas iš Nazareto palytėjimas.

Jeigu yra pasaulyje kokia nors jėga, duodanti save pajusti — tai yra budas. Tulas gali būti mažai išsilavinęs, turėti mažus gabumus, neturėti turtų, be vietos visuomenėje, bet jeigu turi gerą budą — turės įtaką ir įgyti pagarbą.

— Gimė Caesar'is — sako Emerson'as — ir per ištisus amžius turėjo Rymo valstybę. Napoleon'as perkeitė pasaulio išveidą. Bacon'as pakreipė į naujas vėžes žmonių mintį. Newton'as aiškina Dievo mintis. Franklin'as atidengia gamtos šventinyčią.

„Geras darbas pajudina stygą, kuri tęsiasi per visą pasaulį, dreba ji visur ir nuneša tą judėjimą prie Dievo sosto.“

Liudvikas XIV klausė Kolberto, kaip tai atsitiko, kad valdydamas tokią didelę šalį ir tiek žmonių, kaip Francūzijoje, negalėjo įveikti tokios mažos valstybės, kaip Holandija. — O tai — atsakė ministeris — valstybės didumas nepriguli nuo jos žemės ploto, bet nuo gyventojų budos.

Didžiųjų žmonių budas yra tautos turtas. Chateaubriand pasakė, kad Washington'ą jis matė tik vieną kartą, o tėciaus jis padarė įtaką ant viso jo gyvenimo. Tulas anglų odinys, kurio odos buvo gana plačiai žinomos, pasakė, kad nedirbtų tokių gerų, jeigu nebutų Carlyle'o skaitas. Aristotėlis Titianus įkvėpė vienas kitą ir pakėlė savo garbę. „Pasakyk man kuo stebiesi, o aš pasakysiu, kuo esi.“ Knyga ar dailės veikalas įveda mus į minties ratą ir prijaunimo tam, kuris ją rašė. Ar Michael Angelo pasimirė? klausia tukstantai žmonių, kurie nustebe stūrėjo į jo nemirtingus darbus Ryme. Tukstantų žmonių vėlesė jis gyveno ir viešpatavo. Ar Washington'as, Lincoln'as, Grant'as numirė? Ar jie kada nors tikriai gyveno, kaip šiandien? Kokia amerikiečių širdis ar šeima negerbia jų budą?

Išveidink sau, jeigu gali, Egiptą be Maiziaus; Babiloną be Danieliaus; Afinius be Sokrates, Demostenes, Eidius'o ir Plato. Kuo buvo Kartagina du šimtu metų prieš Kristaus gimimą be Hannibalo'o? Kuo buvo Roma be Caesar'o, Cicero, Marcus Aurelius'o? Kuo yra Paryžius be Napoleon'o, Victor'o Hugo ir tėvo Hiacin'o? Kuo yra Anglija be Newton'o, Shakespeare'o, Pitt'o, Buks'o, Gladstone'o? Kuo yra Boston'as be tokių budų, kaip Harrison'o, Phillips Whittier'o, Emerson'o ir Holmes'o? Kuo yra Kalifornija be Standford'o, Chicago be Armour'o ir Field'o? Kuo yra New York'as be tokių žmonių, kaip Cooper'is ir Horatius Greeley? Tuose miestuose milijonai mažiau garšesnių žmonių sukosi, dirbo ir darbovė; gyvenė ir pasimirė, ir išdirbo tikrą istoriją, kuriai priguli mūsų atidžia; bet genijus, budas keliato žymių vyrų ar moterų taip pakėlė visą gyvenimą mieste, kad jie paliko tipiskomis ypatomis tų miestų istorijoje. Kuo būtų buvęs Kryžiaus karas be Petro Tyrtaukininko, Godfrido de Bouillon'o, Richard'o Liuto Sirdies? Atimk Anglijai kokią dvidešimtį tokių pravarčių kaip Gladstone'as, o kas norės skaityti jos istoriją?

Per visus Italijos nužeminimo metus, Dante's vardas buvo šalies deivė, kuomet dar prote ne vieno vergo skambėjo Cicero, Scipio ir Gracch'ų garbė. Byron'as sako: „Italai kalba Dante, rašo Dante ir protauja Dante ligsiol perdedami, kas būtų juokinga, jeigu Dante nebutų jų pagarbos vertas.“ Dargi ištirkusi Graikija neapmirė ant savo moralinių ir protinių milžinų įtekmes, aukso amžinje. Ir ištirkę dar jie valdo visame pasaulyje mintis: į jausmų karalystėje stipriai, negu gyvendami. Mutis ir prota lavina su kombinuotos daugelio mirusių žmonių su mintimis įtekmes, lygiai su tais, su kuriais gyvenime susitikame; mūsų tikėjimas kankinių pasiaukojimo pasvęstas, dalyvaujanti tose kanciose ir mes išordiname, mūsų veikalai yra tokie, kokiais mes juos jaučiame tokiose valandose.

Panašus esame į uodus, kurie priima lapų varšą, kuriais gaivinas, nes vėliau ar anksčiau liekame panašūs į tą, kas musų protą gaivina ir kas musų širdyje gyvena. Kiekvienas mūsų gyvenimo veiklas, kiekvienas žodis, kiekvienas prietikis yra užrašytas geležies plunksna mūsų vėleje. Pralėistų progu, išblaskytų pajėgę, sunaikinto laiko šešėlis amžinai kelsis iš praeties, kad mus peiktų. Kaip sunku suprasti, kad giliukas įlgaiui paliks ažuolų, kaip apskritai imant, turi kuo nors būti; kad vienos rūšies paukščiai jungsis su saviem; kad yra koksai nors magiškas ryšys tarp giminių daiktų, kuris juos jungia, kad jie nuolat turi dalintis savo ypatybėmis ir kad kitaip būti negali.

Susiršimas su geru gali vien tik gerą sutverti; su blogu — blogą. Vis viena, ar tas patamsė buvo padarytas: tas paveikslas visuomet, ar vėliau ar anksčiau, apsirėks mūsų fiziognomijoje ar užsilaikyme. Širdies dievaitis žiūri iš mūsų akių ir išduoda savo gėrbėjus. Mūsų prietikiai, simpatijos, meilės, nepasikankinimai, kovos, laimėjimai, tikslai, pralaimėjimai, intrigos, dori ir nedori pasielgimai, viskas palieka nenuplajamą žymę ant širdies. Juodos vėlės meta šešėlius ant vėdo ir visa mūsų valios pajėga negali tą pašalinti. Kokie paveikslai kelia pro akis žmogaus, kuris gyvenimą sunaikino! Mu-

su salės karčiamose, nepadorios vietos, pasileidėliai, niekšai, pagadinti draugai, baurios scenos, gošlymų gundiniai, gošlymų reikalavimai, kova už laimėjimą, neįsilydyti nutarimai, skaudūs pralaimėjimai. Koksai gi skaitumas muša iš veidų tų, kurie pergalėjo pagundą ir išdirbo savo jėgas stengdamiesi prieš save išbulinimo.

Ar matei kuomet nors tyrą ir dorą moterišką įeinančią į kambarį, kuriame brutališki vyrai kuopelė pasakoja ne per labai švairus savo gyvenimo atsitikimus? Visas draugijos budas ir tonas persimaino. Pats oras, rodos, tyresnis. Visa draugija tarytum persimainė. Ne kartą matome, kaip tokia moteriškė permaitina visą kaimynę. Iš kitos vėl pusės, viena bloga moteriškė gali pagadinti šimtą jaunų vyrų.

Nereikalaujame jokios įžangos, jokios prakalbos, kad pajusti dorą žmogaus vertybę. Kuomet stipriai šalta dieną sutinki ant gatvės linksmą žmogų, tau rodosi, kad termometras porą laipsnių pakilo aukščiau.

Mūsų papročiai, pasielgimai, paviršutinė išveizda pasakoja mūsų gyvenimo istoriją, nors mes patį tylime; o kiekvieno veikalo įtėkmė jausti tolyniausiame žemės užkampuose. Kiekvienas žmogus, kuris kuomet nors gyvenė, prisidėjo prie padarymo manęs tokio, kokiū aš esu.

Tas yra man didžiausias žmogus, kuris išgelbi mane iš mano aplinkybių pančių, kuris atriša man liežuvių ir plačiai atidaro vartus mano įgimtoms gabumams. Jis yra kelvedžiū mano akims. Matau dalykus aiškesnėje šviesoje, horizontas platinasi, mano įgimti gabumai plėtojasi. Mano nervos įigia gyvų išpužius, atjaušdamas įgimtos jėgos sustiprėjimą. Visu mano kunu bėgioja magnetiškos vilnys, iš kitos vėlės išsėinančios.

Piktumas gimdo piktumą, o neapykanta — neapykantą; gošlymai užkrėstinai. Artistai pasakoja mums, kad dažnai pasirodo ant scenos sunkiomis širdimis ir nelinksmu upu, kuomet turi lošti lengvą budą ir būti linksmi, be mažiausios simpatijos prie vaidinamos rolės. Tėciau atjautimas lošiamų ypatybių toks galingas, kad tą valandą, kuomet prisilima ant savęs tą budą, tikras jausmas susirėš su tuo budu perima juos. Kiekviena ypatybė parodo save ir kitaip būti negali. Vienas netikęs instrumentas gadina puikiausios orkestros harmoniją, o vienas kenksmingas žmogus naikina miesto ramybę.

— Budas visuomet duodasi pažinti — sako Emerson'as — vagystė niekuomet nepraturti; duoklė nesubiedni; žmogudystė per mūrą sienas apsirėks. Mažiausias, padėkim, melagystės priedas, tuštybės parodymas, stengimasis padaryti gerą išpuolį, naudingai pasirodyti — tuojau pagadins išpuolį. Bet kalbėk teisybę, o visa prigimtis ir visos tavo dvasios pajėgos ateis tau netikėtai į pagalbą.

Budas yra beturčio žmogaus kapitalas. Tikėk drauge su Stevenson'u, kad kiekvienas žmogus turi savyje neati-dengytą gabumų turtus. Laimingas tas, kuris yra Columbus'as ypatiskai savo vėlei.

Luther'is sako, kad miesto pasekmingumas priguli ne nuo jos pelnų didumo, ne nuo stiprių apsigynimo mūrų, ne nuo viešų namų dailumo, bet nuo išlavintų piliečių skaičiaus, nuo jo gyventojų, išsilavinimu ir budu atsižyminių; čia yra jo tikra nauda, jo svarbiausia pajėga ir tikra galybė.

SKYRIUS XVII.

Darbo tvarka.

„Tvarka ir dora — tai sesers dvyniai.“

Simmons'as.

„Toje knygoje nėra klaidos.“

Koranas.

„Ko nors padarymas gerai, priguli nuo padarymo kaip reikiant.“

Persų prieštada.

„Jeigu kas moka parašyti geros kny-gę, pasakyti geresnį pamokslą, ar padaryti geresnį spąstą, negu jo kaimynas, tai nors pastatytų savo namus tarp girių, žmonės išmės taiką prie jo namo.“

Emerson'as.

— Tai yra laikrodys, kurį pats padariau ir nustačiau — tarė Jurgis Graham'as iš London'o, į perkantįjį, kuris norėjo patirti ant kiek tas laikrodis teisingai nurodo laiką — link jį tamsta su saviu kur tik patinka. Jeigu, septyniems metams pralinks, atsisit tamsta pas mane ir pasakys, kad laikrodis nurodo laiką su 5 minutėmis skirtumo, sugrąžinsiu tamstai pinigų.

— Ieptynis metas, tą laikrodį pirkęs žmogus, sugrįžo iš Indijos.

— Tamsta — tarė Graham'ui — grąžinu laikrodį.

— Atmenu mūsų sąlygą — tarė Graham'as. — Leisk man tamsta apžiūrėti laikrodį. Kas gi jam yra?

— Naudojaisi juo septynis metus ir parodo laiką su 5 minučių skirtumu.

— Ištirkuj! Tuomet grąžinu tamstai pinigų.

— Nenorėčiau išsiskirti su savo laikrodžiu — farė nupirkęs jį — už dešimtį kartų didesnę kainą, negu esu užmokėjęs.

— O aš nenorėčiau laužyti žodį už jokią kainą — tarė Graham'as.

Sugrąžino pinigų ir pasiėmė laikrodį, kuriuo naudo-josi kaip reguliatoriu.

Dėl atsargumo jurininkas turi žinoti kaip toli jis yra nuo ekvatoriaus ir šiaurę ar pietus ir kaip toli nuo rytų ar nuo vakarų nuo tam tikros vietos, kaip: Paryžius, Greenwich'us ar Washington'as. Gali tą tikrai žinoti kuomet saulė šviečia, jeigu turi gerą chronometrą; bet tokio daikto anuomet dar nebuvo pasaulyje. Tik XVI amžiuje Ispanija paskyrė tukstantį karunų dovanų už išradimą budo, kaip tikrai nurodyti geografinę ilgumą. I du šimtu metų Anglija paskyrė penkis tukščius svarų sterlingų už chronometrą, su kurio pagalba laivas, kuris prieš šešis mėnesius apėjo uostą, galėtų sužinoti geografinę ilgumą 60 mylių srityje; 7,500 sv. st. 40 mylių srityje; 10,000 sv. st. 30 mylių srityje; o kitose aplinkybėse 20,000 sv. st.

Viso pasaulio laikrodininkai lenkėiu stengėsi įgauti dovaną, bet atėjo 1761 m. ir dovanos niekam nepripažinta. Tą patį metą John'as Harrison'as pareikalavo jo chronometrą išmėginti.

14 dienų iš Portsmouth'o į Jamaicą ir atgal chronometras parodė vos dvi sekundes skirtumo. Išistose kelionėje į Barbados ir atgal, per 165 dienas, skirtumas buvo 15 sekundžių. 20,000 sv. st. išmokėjo žmogui, kuris dirbo ir tyrinėjo per 40 metų.

— Buk toks geras, padaryk man tokį gerą plaktuką, koki padaryti gali — tarė tulas dailidė kalviui dar prieš pirmą gelžkelių įvedimą. — Mes šėsi vyrat atėjome dirbti prie bažnyčios, o aš užmiršau savo plaktuką namie.

Toliau bus.

ORAS, VANDUO, ŠVIESA IR ŠILUMA.

L'KCIJOS PROFESORIAUS BLOCHMAN'O.

aparatai ištirimams besidarantiems trinant šilumos. Krutanti aparato dalis arklų pajėga buvo sukama aplink ašį. Su tokiu aparatu Rumfordui, 1 2½ valandos, vien šiluma besidaranti nuo besitrynimio, pasiekė užvirinti 9 litrus arba 12 butelių vandens.

Bet visgi dar praėjo 44 metai, kol Heilbrono gydytojas, Dras Meyer, surado ryšį tarp darbo ir šilumos, išskaitydamas taip vadinamą mechaniką ekvivalentą šilumos, taigi mechaniką darbą šilumos atliekamą. Šiluma, taip kaip balsas ir šviesa, yra vien atskaitanti krutėjimo veislė, o krutėjimas yra juk tai darbas.

Persikeitimai, koki kunoose atsibuva po šilumos įtakme, lengviausiai iširti paimant gazus. Paimkime ilgą cilindrą AB, apačioje uždarytą, viršųjį atidarytą. Jame, nesitirindamas, gali kilnotiesi grustuvas S, kurio sunkumas atveria svarstį pritvirtintas prie permesos per bloką R vielos. Tarp grustuvo S ir cilindro dugno B yra žinomas oro daugumas, kurio apėmį paženkliname litera V. Jeigu mes pašildysime cilindrą, tai jame esantis oras išsiskiečia ir kelia augantį grustuvą. Matavimas parodo, jog iš N, prie 0° C., šildant,

prie 1° C. apturime $V + \frac{1}{273} V$, „ 2° „ „ $V + \frac{2}{273} V$, „ 3° „ „ $V + \frac{3}{273} V$, ir t. t.

Tas rodo, jog kiekvienas pasikeilimas temperatūros vienu laipsniu, gimdo pasididinimą apėmio oro ant $\frac{1}{273}$, tai pasikeilęs temperatūrai iki 273°, apėmies oro pasidvigubina.

Tokiose aplinkybėse šildomas oras atlieka atsakantį darbą. Keldamas grustuvą cilindryje, jis pergalia sunkumą ties juom esančios atmosferos, o mes jau žinome, kad sunkumas viso oro stulpo, turinčio vieną kvadratinį centimetrą, yra 1 kyliogramas arba 2½ svaro. Jeigu paviršius grustuvo bus 100 kvadratinis centimetrų, tai spaudžiančio jį oro sunkumas bus lygus 100 kyliogramų arba 250 svarų.

Norėdami termometru persitikrinti apie šilumą ar šaltį, žiurime, iki kokiam dalinimui pasikeilė gyvojo sidabro stulpas.

Dalinimai tie kiekvienam termometrai daromi skirtingai; pirmiausiai paženkliname pastovius temperatūrų punktus: 1) punktą vandens užšalimo, kurį surandame išleidami termometrą į tirpstantį ledą ir 2) punktą vandens virimo, kurį surandame, išleidami termometrą į kilančius nuo verdančio vandens garus. Tarpus tarp punktų padaliną į atskaitantį skaitlių lygių dalių.

1686 m. Fahrenheit suteikė savo termometrai toki pavidalą, koki jis ir dabar turi; jį vartoja vienok kitur, dėl jo neapraktiskumo, jau seniai jį užmetė. Fahrenheit, tarp tų kraščių, nių punktų, taigi tarp užšalimo ir virimo vandens punktų, padarė 180 laipsnių. Zenklą zero jis paženklino tą vietą, kur apsisistoja gyvojo sidabro stulpas prie to šaltio, koki apturime sumaišę sniegą su druska; ta vieta 32° stovi žemiau negu vieta vandens užšalimo. Fahrenheit matė manė, kad tai yra didžiausias šaltis, kad didesnio niekur nėra; žinoma, manė jis klaidžiai. Gyvenanti viename laike su Fahrenheitu, prancūziškas fizikas Reaumur ir švedas matematikas Celsius vietą zenklui 0 pirmę punktą vandens užšalimo, tarp tarp tos vietos ir punktą vandens virimo Reaumur padalino į 80 laipsnių, o Celsius į 100 laipsnių. Taigi mat padalinimas ir laipsnių skaitlius remiasi ant manymo termometro taistyty, bet praktiškams reikalams paprastai žmonės, jeigu juos neapjaukia fanatiški jausmai, išsirenka kuopraktiškiausią. Nors Reaumur buvo prancūzas, bet visoj Prancūzijoje vartojamas švedo Celsiuso termometras; Maskolijoje beveik iki paskutinių dienų vartojo Reaumur termometrą, o neapraktiškiausią Fahrenheito termometrą vartojo Anglijoje ir jos kolonijose ir šiuventose valstijose šiaurinės Amerikos; moksliekiams tirinėjimams ir medicinoje, išėmus Anglijos ir Amerikos, vartojamas parankiausias Celsiuso termometras, bet jau ir Anglijoje vis plačiau, ypač daktarai ir mokslininkai tirinėtojai, pradeda teipgi vartoti Celsiuso termometrą.

Termometrų laipsniai.

	Užšalimo punktas	Virimo punktas	Skirtumas
Fahrenheito termometro	32°	212°	180°
Reaumuro „	0°	80°	80°
Celsius „	0°	100°	100°

Taigi aišku, jog termometras rodo tik paskirtą laipsnį šilumos ir šaltio, kuris yra tik šilumos stoka.

Matavimai šilumos ima pamatu specialią skaitlinę kaloriją vadinamą. Kalorija — yra tai šiluma reikalinga pakėlimui 1 kyliogramo vandens temperatūros nuo 0° iki 1° Celsiuso termometro. Išskaitymai ir matavimai parodė, jog 1 kalorija gali atlikti

tiek mechanisko darbo, kiek reikia pakėlimui 424 kyliogramų sunkenybės iki 1 metrui; tas darbas ir vadinasi mechanisku ekvivalentu šilumos; tą paženkliną sekanciai:

1 kalorija = 424 kyliogramometru.

Mechaniką ekvivalentas reikšia teipgi perkeitimą darbo į šilumą. Tojė formula reikšia teipgi, jog puolant sunkenybei 424 kyliogramų nuo vieno metro angščio, išsivysto tiek šilumos, kiek reikia šildymui 1 kyliogramo vandens nuo 0° iki 1° Celsiuso.

Perkeitimui 1 kyliogramo ledo į vandenį prie 0° C. reikia 80 kalorijų. Tokia šilumos dauguma atsako darbu 80x424 kyliogramometru; ji susinaudoja perkeitimui nekrutantių ledo dalelių į krutantių vandens daleles. Perkeitimui 1 kyliogramo vandens prie 100° C. į vandens garus 100° C. reikia 536½ kalorijos; teipgi tiek jau šilumos pasi-uosuoja susitirintant 1 kyliogramui vandens garų prie 100° C. į vandenį.

Visose techniskose įtaisose, kur tik šiluma perkeičiama į darbą, ypač mašinose, išskaitymas mechanisko ekvivalento lošia labai svarbią rolę, kadangi jis suteikia mums galę sunaudoti visą pajėgą, kokią mašina gali duoti.

Šilumos ir šviesos spinduliai. Perkeitimas šilumos į šviesą. Įkaitinimo žiburiai. Auero liampos.

Mes visi žinome, jog įkaityta geležis, padėta ant priekalo, nuolatai auksta, atšala. Teip kaip kiekvienas įkaitęs kūnas, jį atiduoda savo šilumą aplinkiniams daiktams: 1) tiesių šilumos perdavimu priekalas įšila — ir 2) spinduliuojimu, išsidadamas spindulius; laikydami ranką ir tolakai nuo įkaitusios geležies, jaučiame šilumą; jaučiame šilumą ir sėdėdami priešais pakurtą pečių, o jeigu kuom nors užsidengsime, šilumos nepajuntame, kadangi mat uždanga jos spindulį prie mūsų neprileidžia, jiems užstoja kelią. Saulės šiluma prisigriebia žemės per spinduliuojimą, teipjau ir jos šviesa.

Tas budas besiplatinimo šilumos ir šviesos yra toks jau kaip ir besiplatinimas balso. Įtempta styga, pajudinta, dreba ir drebdama, skamba; jos drebdėjimas pereina oru, o drebdėjimas oro patenka į mūsų ausį, per ką mes girdime skambėjimą, muziką, giesmę, kalbą; be oro mes negirdėtume to visko. Jeigu drebdėjimą nemažiau kaip 20 ir ne daugiau 40000, tai mes girdime skambėjimus. Šiluma ir šviesa ateina pas mus dėl drebdėjimo ethero, medegos pripildančios visus pasaulio ruimus, jį teip lengva ir lanki, kad gali prisigriebti net į stangiausias ir kiečiausias kunus. Greituoms ethero drebdėjimo labai didelis, bet kuogeriausiai išmatuotas, kadangi visokios parvos paelna nuo skaitliaus ethero drebdėjimo vilnių ir turi ant mūsų matymo nervo atsakantį įtakę. Tamsieji arba šiltieji spinduliai turi palengvesnį drebdėjimą. Šita teorija išaiškina mums teipgi, jog pasimažinus sudrebdėjimų skaitliui, šiluma gali persikeisti į balsą, o suskubinus drebdėjimus ethero vilnių — į šviesą. Aiskaus rubežiaus tarp šviesos ir šilumos spindulių nėra; tas pats spindulys mūsų akyse gali gimdyti jautimą raudonos spalvos, o ant rankos — jautimą šilumos.

Darodyti persikeitimą šilumos į šviesą ne sunku; tokiam darodymui reikia tik įkaiityti nedegantį kūną; visokių įkaitinimo laipsnių apturime prie sekantių temperatūrų: raudonos parvos įkaitinimą prie 600—700° C. šviesiai raudonos „ „ 1000—1100° C. baltos parvos „ „ 1300° ir daugiau.

Juo labiau įkaiitytas koksai kūnas, juo smarkiau kruta jo dalelės; tuos krutėjimus jis perduoda etherui ir su jo pagalba išsiskirsto jie į visas puses spindulių pavidale, iš pradžių pavidale šilumos, o paskui šviesos spinduliu.

Persikeitimas šilumos į šviesą turi svarbų pritaikymą technikoje; ant to paremtas sudėjimas įkaitinimo liampų, kuriose įkaiityti visoki nedeganti kūnai išduoda šviesą; ant to pamato paremtos ir visur vartojamos Edisono elektrinės liampų putės. Ieiskime ir liepsną Bunseno degtuko galą platines vėlelėmis; jis išrodys baltu, žibantiu tašku.

Paimkime cilindro pavidalo tinklęli nupintą iš platininių vėlelių ir apveskime juom liepsną. Tuojau apturėsime gana smarkią šviesą. Iš to ir pasinaudojo iki 1865 metų miestas Narbone padidiniui šviesos gatvinių žiburių ir liampų namuose. Bet platinas labai brangi, jį brangesnė už auksą; todėl padidiniui šviesos pradėjo įieškoti kitokių, pigesnių medegų. Tassier kaitino mažus cilindrius iš magnėzijos liepsnoj griaujančio gazo (sumaišymo hidrogeno su oru) ir apturėjo teip smarkią šviesą su mažoms išlaidoms, kad jo išrastos liampos likosi įvestos vieno geležinkelio stacijoje Vindobonoje. Vėliau suteikė kaitinamiems kūnams šukų pavidalą, bet visi tie mėginimai neturėjo didelės svarbos, kol 1885 m. Auer von Welsbach ne pritaikė prie visokių liampų jo išrastų kaitinimo tinklelių.

(Toliau bus).

Halsted ir 14th Gatviu L. KLEIN

Mūsų lietuviški parduėjai.

Petras Stefanaitis,
Pardavėjas No. 117.

Ona Kečinskaitė,
Pardavėjas No. 114.

Otto Šukša,
Pardavėjas No. 33.

Musu Krautuve yra Didžiausia ant "WEST SIDE"

o Tavorus parduodame PIGIAU negu kita Krautuve
visame Chicagos mieste.

Mēs uzlaikome
...grausiausius...
**VYRISZKUS
DRABUŽIUS**
gaunamus už pinigus.

Mēs turime ge-
riausią rinkinį
**VESTUVINIŲ
SIJONŲ (DRESIŲ)**
visam Chicagos mieste.

Parduodame
rakandus ant
**LENGVŲ
IŠMOKEJIMŲ**

Mūsų Krautuvė
atdara vakarais:
Panedelio, Ketvergo
ir Subatos.

UNI-VER-SAL GYDUOLĖS
Visi žmonės užsikimši mums ir mūsų
gyduolėms, kurioms duodame teisingą
gydymą rodą per laisvą dykai.
Kaip išgydyti Rūpiarą, Akių ligą,
Galvos ligą, Stinkingą plaukų ir Pliki-
mą, Pūklus, Skaudą, Diderin-
mą, Niekus ir lytiškąjį brūdą. Gydu-
lės nuo dantų geriausios už 20c. Nuo ko-
jų užtrūnų tik 10c. Mēs turime apie pu-
sę milijono laisvų su padėkavimais
nuo žmonių visokių taustų. Rašyk
pas mus: **J. M. BRUNDA CO.**
996-998 Broadway,
Brooklyn, N.Y.

**Ant 17 Akmenu
Railroad
Laikrodėlis**
Patentinis regulia-
torius, sukuriamas
ir nustatomas, vyriausias
ar moteriškas laik-
rodėlis, sukuriamas
su 1000, 2000, 3000, 4000, 5000, 6000, 7000, 8000, 9000, 10000, 11000, 12000, 13000, 14000, 15000, 16000, 17000, 18000, 19000, 20000, 21000, 22000, 23000, 24000, 25000, 26000, 27000, 28000, 29000, 30000, 31000, 32000, 33000, 34000, 35000, 36000, 37000, 38000, 39000, 40000, 41000, 42000, 43000, 44000, 45000, 46000, 47000, 48000, 49000, 50000, 51000, 52000, 53000, 54000, 55000, 56000, 57000, 58000, 59000, 60000, 61000, 62000, 63000, 64000, 65000, 66000, 67000, 68000, 69000, 70000, 71000, 72000, 73000, 74000, 75000, 76000, 77000, 78000, 79000, 80000, 81000, 82000, 83000, 84000, 85000, 86000, 87000, 88000, 89000, 90000, 91000, 92000, 93000, 94000, 95000, 96000, 97000, 98000, 99000, 100000, 101000, 102000, 103000, 104000, 105000, 106000, 107000, 108000, 109000, 110000, 111000, 112000, 113000, 114000, 115000, 116000, 117000, 118000, 119000, 120000, 121000, 122000, 123000, 124000, 125000, 126000, 127000, 128000, 129000, 130000, 131000, 132000, 133000, 134000, 135000, 136000, 137000, 138000, 139000, 140000, 141000, 142000, 143000, 144000, 145000, 146000, 147000, 148000, 149000, 150000, 151000, 152000, 153000, 154000, 155000, 156000, 157000, 158000, 159000, 160000, 161000, 162000, 163000, 164000, 165000, 166000, 167000, 168000, 169000, 170000, 171000, 172000, 173000, 174000, 175000, 176000, 177000, 178000, 179000, 180000, 181000, 182000, 183000, 184000, 185000, 186000, 187000, 188000, 189000, 190000, 191000, 192000, 193000, 194000, 195000, 196000, 197000, 198000, 199000, 200000, 201000, 202000, 203000, 204000, 205000, 206000, 207000, 208000, 209000, 210000, 211000, 212000, 213000, 214000, 215000, 216000, 217000, 218000, 219000, 220000, 221000, 222000, 223000, 224000, 225000, 226000, 227000, 228000, 229000, 230000, 231000, 232000, 233000, 234000, 235000, 236000, 237000, 238000, 239000, 240000, 241000, 242000, 243000, 244000, 245000, 246000, 247000, 248000, 249000, 250000, 251000, 252000, 253000, 254000, 255000, 256000, 257000, 258000, 259000, 260000, 261000, 262000, 263000, 264000, 265000, 266000, 267000, 268000, 269000, 270000, 271000, 272000, 273000, 274000, 275000, 276000, 277000, 278000, 279000, 280000, 281000, 282000, 283000, 284000, 285000, 286000, 287000, 288000, 289000, 290000, 291000, 292000, 293000, 294000, 295000, 296000, 297000, 298000, 299000, 300000, 301000, 302000, 303000, 304000, 305000, 306000, 307000, 308000, 309000, 310000, 311000, 312000, 313000, 314000, 315000, 316000, 317000, 318000, 319000, 320000, 321000, 322000, 323000, 324000, 325000, 326000, 327000, 328000, 329000, 330000, 331000, 332000, 333000, 334000, 335000, 336000, 337000, 338000, 339000, 340000, 341000, 342000, 343000, 344000, 345000, 346000, 347000, 348000, 349000, 350000, 351000, 352000, 353000, 354000, 355000, 356000, 357000, 358000, 359000, 360000, 361000, 362000, 363000, 364000, 365000, 366000, 367000, 368000, 369000, 370000, 371000, 372000, 373000, 374000, 375000, 376000, 377000, 378000, 379000, 380000, 381000, 382000, 383000, 384000, 385000, 386000, 387000, 388000, 389000, 390000, 391000, 392000, 393000, 394000, 395000, 396000, 397000, 398000, 399000, 400000, 401000, 402000, 403000, 404000, 405000, 406000, 407000, 408000, 409000, 410000, 411000, 412000, 413000, 414000, 415000, 416000, 417000, 418000, 419000, 420000, 421000, 422000, 423000, 424000, 425000, 426000, 427000, 428000, 429000, 430000, 431000, 432000, 433000, 434000, 435000, 436000, 437000, 438000, 439000, 440000, 441000, 442000, 443000, 444000, 445000, 446000, 447000, 448000, 449000, 450000, 451000, 452000, 453000, 454000, 455000, 456000, 457000, 458000, 459000, 460000, 461000, 462000, 463000, 464000, 465000, 466000, 467000, 468000, 469000, 470000, 471000, 472000, 473000, 474000, 475000, 476000, 477000, 478000, 479000, 480000, 481000, 482000, 483000, 484000, 485000, 486000, 487000, 488000, 489000, 490000, 491000, 492000, 493000, 494000, 495000, 496000, 497000, 498000, 499000, 500000, 501000, 502000, 503000, 504000, 505000, 506000, 507000, 508000, 509000, 510000, 511000, 512000, 513000, 514000, 515000, 516000, 517000, 518000, 519000, 520000, 521000, 522000, 523000, 524000, 525000, 526000, 527000, 528000, 529000, 530000, 531000, 532000, 533000, 534000, 535000, 536000, 537000, 538000, 539000, 540000, 541000, 542000, 543000, 544000, 545000, 546000, 547000, 548000, 549000, 550000, 551000, 552000, 553000, 554000, 555000, 556000, 557000, 558000, 559000, 560000, 561000, 562000, 563000, 564000, 565000, 566000, 567000, 568000, 569000, 570000, 571000, 572000, 573000, 574000, 575000, 576000, 577000, 578000, 579000, 580000, 581000, 582000, 583000, 584000, 585000, 586000, 587000, 588000, 589000, 590000, 591000, 592000, 593000, 594000, 595000, 596000, 597000, 598000, 599000, 600000, 601000, 602000, 603000, 604000, 605000, 606000, 607000, 608000, 609000, 610000, 611000, 612000, 613000, 614000, 615000, 616000, 617000, 618000, 619000, 620000, 621000, 622000, 623000, 624000, 625000, 626000, 627000, 628000, 629000, 630000, 631000, 632000, 633000, 634000, 635000, 636000, 637000, 638000, 639000, 640000, 641000, 642000, 643000, 644000, 645000, 646000, 647000, 648000, 649000, 650000, 651000, 652000, 653000, 654000, 655000, 656000, 657000, 658000, 659000, 660000, 661000, 662000, 663000, 664000, 665000, 666000, 667000, 668000, 669000, 670000, 671000, 672000, 673000, 674000, 675000, 676000, 677000, 678000, 679000, 680000, 681000, 682000, 683000, 684000, 685000, 686000, 687000, 688000, 689000, 690000, 691000, 692000, 693000, 694000, 695000, 696000, 697000, 698000, 699000, 700000, 701000, 702000, 703000, 704000, 705000, 706000, 707000, 708000, 709000, 710000, 711000, 712000, 713000, 714000, 715000, 716000, 717000, 718000, 719000, 720000, 721000, 722000, 723000, 724000, 725000, 726000, 727000, 728000, 729000, 730000, 731000, 732000, 733000, 734000, 735000, 736000, 737000, 738000, 739000, 740000, 741000, 742000, 743000, 744000, 745000, 746000, 747000, 748000, 749000, 750000, 751000, 752000, 753000, 754000, 755000, 756000, 757000, 758000, 759000, 760000, 761000, 762000, 763000, 764000, 765000, 766000, 767000, 768000, 769000, 770000, 771000, 772000, 773000, 774000, 775000, 776000, 777000, 778000, 779000, 780000, 781000, 782000, 783000, 784000, 785000, 786000, 787000, 788000, 789000, 790000, 791000, 792000, 793000, 794000, 795000, 796000, 797000, 798000, 799000, 800000, 801000, 802000, 803000, 804000, 805000, 806000, 807000, 808000, 809000, 810000, 811000, 812000, 813000, 814000, 815000, 816000, 817000, 818000, 819000, 820000, 821000, 822000, 823000, 824000, 825000, 826000, 827000, 828000, 829000, 830000, 831000, 832000, 833000, 834000, 835000, 836000, 837000, 838000, 839000, 840000, 841000, 842000, 843000, 844000, 845000, 846000, 847000, 848000, 849000, 850000, 851000, 852000, 853000, 854000, 855000, 856000, 857000, 858000, 859000, 860000, 861000, 862000, 863000, 864000, 865000, 866000, 867000, 868000, 869000, 870000, 871000, 872000, 873000, 874000, 875000, 876000, 877000, 878000, 879000, 880000, 881000, 882000, 883000, 884000, 885000, 886000, 887000, 888000, 889000, 890000, 891000, 892000, 893000, 894000, 895000, 896000, 897000, 898000, 899000, 900000, 901000, 902000, 903000, 904000, 905000, 906000, 907000, 908000, 909000, 910000, 911000, 912000, 913000, 914000, 915000, 916000, 917000, 918000, 919000, 920000, 921000, 922000, 923000, 924000, 925000, 926000, 927000, 928000, 929000, 930000, 931000, 932000, 933000, 934000, 935000, 936000, 937000, 938000, 939000, 940000, 941000, 942000, 943000, 944000, 945000, 946000, 947000, 948000, 949000, 950000, 951000, 952000, 953000, 954000, 955000, 956000, 957000, 958000, 959000, 960000, 961000, 962000, 963000, 964000, 965000, 966000, 967000, 968000, 969000, 970000, 971000, 972000, 973000, 974000, 975000, 976000, 977000, 978000, 979000, 980000, 981000, 982000, 983000, 984000, 985000, 986000, 987000, 988000, 989000, 990000, 991000, 992000, 993000, 994000, 995000, 996000, 997000, 998000, 999000, 1000000, 1001000, 1002000, 1003000, 1004000, 1005000, 1006000, 1007000, 1008000, 1009000, 1010000, 1011000, 1012000, 1013000, 1014000, 1015000, 1016000, 1017000, 1018000, 1019000, 1020000, 1021000, 1022000, 1023000, 1024000, 1025000, 1026000, 1027000, 1028000, 1029000, 1030000, 1031000, 1032000, 1033000, 1034000, 1035000, 1036000, 1037000, 1038000, 1039000, 1040000, 1041000, 1042000, 1043000, 1044000, 1045000, 1046000, 1047000, 1048000, 1049000, 1050000, 1051000, 1052000, 1053000, 1054000, 1055000, 1056000, 1057000, 1058000, 1059000, 1060000, 1061000, 1062000, 1063000, 1064000, 1065000, 1066000, 1067000, 1068000, 1069000, 1070000, 1071000, 1072000, 1073000, 1074000, 1075000, 1076000, 1077000, 1078000, 1079000, 1080000, 1081000, 1082000, 1083000, 1084000, 1085000, 1086000, 1087000, 1088000, 1089000, 1090000, 1091000, 1092000, 1093000, 1094000, 1095000, 1096000, 1097000, 1098000, 1099000, 1100000, 1101000, 1102000, 1103000, 1104000, 1105000, 1106000, 1107000, 1108000, 1109000, 1110000, 1111000, 1112000, 1113000, 1114000, 1115000, 1116000, 1117000, 1118000, 1119000, 1120000, 1121000, 1122000, 1123000, 1124000, 1125000, 1126000, 1127000, 1128000, 1129000, 1130000, 1131000, 1132000, 1133000, 1134000, 1135000, 1136000, 1137000, 1138000, 1139000, 1140000, 1141000, 1142000, 1143000, 1144000, 1145000, 1146000, 1147000, 1148000, 1149000, 1150000, 1151000, 1152000, 1153000, 1154000, 1155000, 1156000, 1157000, 1158000, 1159000, 1160000, 1161000, 1162000, 1163000, 1164000, 1165000, 1166000, 1167000, 1168000, 1169000, 1170000, 1171000, 1172000, 1173000, 1174000, 1175000, 1176000, 1177000, 1178000, 1179000, 1180000, 1181000, 1182000, 1183000, 1184000, 1185000, 1186000, 1187000, 1188000, 1189000, 1190000, 1191000, 1192000, 1193000, 1194000, 1195000, 1196000, 1197000, 1198000, 1199000, 1200000, 1201000, 1202000, 1203000, 1204000, 1205000, 1206000, 1207000, 1208000, 1209000, 1210000, 1211000, 1212000, 1213000, 1214000, 1215000, 1216000, 1217000, 1218000, 1219000, 1220000, 1221000, 1222000, 1223000, 1224000, 1225000, 1226000, 1227000, 1228000, 1229000, 1230000, 1231000, 1232000, 1233000, 1234000, 1235000, 1236000, 1237000, 1238000, 1239000, 1240000, 1241000, 1242000, 1243000, 1244000, 1245000, 1246000, 1247000, 1248000, 1249000, 1250000, 1251000, 1252000, 1253000, 1254000, 1255000, 1256000, 1257000, 1258000, 1259000, 1260000, 1261000, 1262000, 1263000, 1264000, 1265000, 1266000, 1267000, 1268000, 1269000, 1270000, 1271000, 1272000, 1273000, 1274000, 1275000, 1276000, 1277000, 1278000, 1279000, 1280000, 1281000, 1282000, 1283000, 1284000, 1285000, 1286000, 1287000, 1288000, 1289000, 1290000, 1291000, 1292000, 1293000, 1294000, 1295000, 1296000, 1297000, 1298000, 1299000, 1300000, 1301000, 1302000, 1303000, 1304000, 1305000, 1306000, 1307000, 1308000, 1309000, 1310000, 1311000, 1312000, 1313000, 1314000, 1315000, 1316000, 1317000, 1318000, 1319000, 1320000, 1321000, 1322000, 1323000, 1324000, 1325000, 1326000, 1327000, 1328000, 1329000, 1330000, 1331000, 1332000, 1333000, 1334000, 1335000, 1336000, 1337000, 1338000, 1339000, 1340000, 1341000, 1342000, 1343000, 1344000, 1345000, 1346000, 1347000, 1348000, 1349000, 1350000, 1351000, 1352000, 1353000, 1354000, 1355000, 1356000, 1357000, 1358000, 1359000,